

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év. Budapest, 1898, szombat, november 5-én. 305. szám.

Két vádlott.

A büntető igazságszolgáltatás elé ugyanazért a deliktumért két egészen különböző vádlott került ma és tegnap: az idősebb Várkonyi és doktor Schmidt Jenő. Várkonyi parasztból lett ur, szegényből lett gazdag. Szellemi fejlődése is egészen kedvező, mert a formális ismeretekben, az íráson, olvasáson kezdve, felvitte addig, hogy lázító cikkeket tud komponálni és félig-meddig megérti Marxot. Lelki világa furfangos és önző; ezt bebizonyította akkor, midőn a félrevezetett parasztok előtt idealista apostolnak tudta mutatni magát, holott a lényeg az volt, hogy csomagosan kellett megrendelni a „Földmívelő“-t; s ezt bebizonyította ma, midőn martírnak mondta magát és igen ügyesen bujkált a paragrafusok közt, mert a lényeg az volt, hogy szabadulni kell a büntetéstől. Ilyen Várkonyi. Doktor Schmidt Jenő, az egészen más. Az békés polgárból lett agitátor, biztos existenciájú szürke hivatalnokból lett tévedő apostol. Szellemi fejlődése is egészen kedvezőtlen, mert azon kezdte, hogy tudományos gondolatokat közölt, amelyekért a filozóf Németország is ünnepelte és azon végzi, hogy ma meg kellett tőle vonni a szót, mert az elnök úgy találta, hogy nem tud rendesen és világosan védekezni. Lelki világa naiv és önzetlen. Ezt bebizonyítja azzal, hogy hittérítőnek tartja magát és a kiszámíthatatlan tömeg közt portálja azt, amit

külföldi elvtársai (mert hisz ez az egész dogmatika nem az ő kizárólagos találmánya), amit külföldi elvtársai is csak egymás között, szűk körű folyóiratokban ugyszólván suttogni szoktak; és ezt bebizonyította azzal, hogy diszes jövőjét elvetve, az apostoloskodás kopott palástjába öltözött. A tárgyaláson kiderült, hogy e fanatikus ember idegrendszerét is erősen megviselte a meglevő renddel való viaskodás. Várkonyi ellenben beléhizott az anarchiába; igen, az anarchiába, nem pedig a szociáldemokráciába. A kutató néző jobban megkülönbözteti a kettőt, mint Várkonyi István. Distingváljunk tovább: Várkonyi meggyapodott az újságjaiból, Schmidtnek a vállalkozásai egyre buknak. Schmidt nem tudna sajátkezüleg megütni senkit, Várkonyi szükség esetén aligha jól meg nem szorongatna egy-egy „kizsákmányoló“ urat. Schmidt azt hirdette, hogy mindennek a krisztusi szeretet a kezdete, Várkonyi szerint a teli gyomor a bázis. Ilyen jelentékeny különbségek mellett volt egy vétségért felelős a két ember. És pedig azért, mert elágazó doktrínáik ellenére is hasonlóak voltak az eredmények: Várkonyinak sikerült lázadásokat produkálni, Schmidt pedig úgy oltja be a krisztusi szeretetet tanítványaiba, hogy követői, akik nem olyan jámborak mint ő, adott alkalommal szintén nem volnának szelidebbek a Várkonyi hiveinél. A furfangos paraszt s az apostol doktor két egészen különböző fa, de ugyanazt a gyümölcsöt hozza mind a kettő. Két kü-

lönböző fa, két különböző vádlott egy kalap alatt, mert gyümölcsök és a bölcsesség és az önvédelem ugy kívánja. Nézzünk tovább, van máshol is két ilyen vádlott.

A polgári közvélemény előtt ugyanazzal a bűnnel terhelve áll e két vádlott: a szociáldemokrácia és az anarchia. Merő ellentét a kettő. A szociáldemokrácia, a megalkudó szociálizmus ő a mai államrendszer keretében s annak segédelmével akarja a szociális helyzet megváltoztatását. Általában lényegévé lett neki az alkudozás, már-már annyira van, hogy az egész gazdasági életre nem is akar kiterjeszkedni s folyton csak az ipar- és kereskedelem vidékén jár. Irodalmának már olyan utópisztikus termékei is vannak, ahol pláne monarchikus vezetés alatt van leírva a szociáldemokrata állam; alkuszik a szociáldemokrácia, alkuszik erősen. Az anarchia ellenben semmit sem akar tudni a mai állammról, az anarchia merev. Fegyvertelen harcz helyett a tett propagandáját hirdeti, azaz a gyilkosságot, és megtagadja az olyan elfinomodott követőket, aminő például a krisztusi Schmidt. A talaj is különböző, amelyen e két vádlott nőtt. A szociálizmus az egyéni szabadság korlátjain épült fel, méltó szimbóluma neki még ma is a falanszter-rendszer és tényleg annyi egyéni önmegtágadást sehol sem követel a mester a tanítványoktól, mint a szociálisták iskolájában; ha Németországban nézzük őket, látjuk, hogy a szociáldemokrácia

Spiritizta dolgok.

„Mi a spiritizmus?“ czímmel különös könyv jelent ma meg Dessewffy Arisztid tollából. Magyar nyelven ez az első összefoglaló munka a spiritizmusról és nem a történelmi vagy a magyarázó része az érdekesebb, hanem az a fejezet, amelyben Dessewffy Arisztid a maga közvetlen tapasztalásairól vagy hitelt érdemlő ismerőseinek autorizált elbeszéléseiről számol be. Ezeket a különös dolgokat még a hitetlen is bizonyos érdeklődéssel fogja olvasni, mert Dessewffy sajátkezű aláírásával ilyenformán vezeti be az egyes eseteket:

— Mindazon tényekért, amelyek velem történtek, valamint mindazon szellemnyilatkozatok szöszerezési hü közléseért, melyeket médiumi uton kaptam, vagy jelenlétemben szűk baráti körben kaptunk, becsületeszavammal szavatolok. A többi nyilvánulásokat és tényeket, mint a legteljesebb hitelt érdemlő komoly egyénekől kapott adatokat teszem közzé.

E bevezetés után többek között ezeket mondja el:

Egy délelőtt igen lehangoltan panaszkodott nővéremnek egy barátinője, hogy kis fia súlyos beteg s felettébb aggódnak miatta. Este, seance-unk folyamán felkértük a beteg gyermek elhalt nagyanyját, hogy menne el unokájához s nézné meg, milyen az állapota? Azt felelte, hogy a krízisen pár órája szerencsésen tulesett, meg van mentve s már is a javulás útján van.

Másnap, tudakozódásunkra, a boldog szülők megerősítették a gyermek állapota felől a nagyanya szelleme révén kapott megnyugtató hírt. Ugyanez a szellem, ki földi életében rokonom volt, egy más alkalommal kérdésünkre, hogy mit csinálnak seance-unk órájában gyermekei (fia és menyé) azt felelte, hogy kitűnően mulatnak.

— Hol, otthon vagy másutt? — kérdezém.

— Vendéglőben vacsorálnak, cigányt hallgatnak.

Azon kérdésre, hogy melyik vendéglőben és kikkel vacsorálnak, azt felelte, hogy a Hungáriában egy nagyobb sárosi társasággal mulatnak s egyeseket meg is nevezett.

Még csak azt sem tudtuk, hogy Budapesten vannak-e az illetők, annál kevésbbé, hogy hol és mit csinálnak.

Nyomban abbahagytuk a seance-ot s két vendégemmel, kik a szellemnyilatkozat szemtanúi voltak, a Hungária vendéglőbe mentünk.

Tényleg egy hosszú asztalnál, cigányzene mellett, vig lakománál találtuk a megnyilatkozott szellem fiát (országgyűlési képviselő), nejét s a megnevezetteket.

A velem volt tanuk egyikét (ki ez időszertint járásbíró Sárosban) s aki semmiképen sem volt hajlandó az előző nyilatkozatokban hinni, ez a frappáns eset aztán közvetlenségével teljesen meggyőzte.

Ennél még sokkal megkapóbb az a szellemnyilatkozat, melyet három évvel ezelőtt

Lónyay Sándor barátom kapott, ki akkor Bergrármegye főispánja volt, most pedig országgyűlési képviselő és aki az alábbiak közzétételére — az elvitázhatalan hitelesség kedvéért — felhatalmazni sziveskedett.

Csak hárman, neje és egy rokona voltak jelen Beregszászon, mikor váratlanul, spontán jelentkezik:

István Horváth (hihetőleg katonaviselt, legalább azt gyaníttatja, hogy előre teszi a keresztnevet)

„Pásztorlegény voltam Kecskömétön.

Kérdés: Mikor halt meg?

Válasz: 1893. októberben. (Vagyis három évvel ezen szellemi jelentkezés előtt.)

Kérdés: Miben halt meg?

Válasz: Megöltek.

Kérdés: Ki ölte meg?

Válasz: Kajos, juhász.

Kérdés: Kitudódott?

Válasz: Nöm.

Kérdés: Hol van most Kajos?

Válasz: Kecskömétön.

Kérdés: Most is juhász?

Válasz: Igen, mögöst. Nagy uram gyanakodik mán. Pedzi.

Kérdés: Akarja, hogy lépést tegyek az ügyében?

Válasz: Nöm kívánok boszut állni, mer mi ide csak a szörötetet hozzuk magunkkal, a haragot nöm. Pedig czudarul agyonverték a nádásban kettőn: a Kajos, mög a Szlanszki. A Szlanszki fűtött egy doronggal, Kajos a lábomnál fogva húzott.

Kérdés: A holttestét megtalálták?

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtti ülése lesz.

Sima Ferencz erőmutatója. A képviselőház mai ülését Sima Ferencz kibeszélte. A szentesi követnek ez az erőmutatója senkit sem lepett meg, többször is szerencsétlenkedett már vele a parlamentet. Ellenben Szilágyi Dezső elnök ma egy generális reformra szánta el magát. A szokásos szünetet ugyanis egy megkezdett mondat közepén adta meg. Sima éppen azt kezdte mesélni, hogy a kormány a jövő évben nem szedhet adót, mert...

Itt Szilágyi a legnagyobb flegmával vágott közbe:

— Az ülést öt percze felfüggesztem.

Sima sem jött azonban zavarba s az öt percnyi szünet után ott folytatta a mondatot, ahol az elnök megszakította: "...nem lesz hozzá törvényes meghatalmazása."

Egyéb az ülésben nem történt.

Az új államtitkár uton. Amint lapunkkal Bécsből közlik, gróf Széchenyi Manó, az ő felsége személye körüli miniszteriumnak ujonnan kinevezett államtitkára, aki Pétervárról holnap érkezik Bécsbe, a jövő hét elején veszi át hivatalát a bankassai magyar miniszteriumban. Pétervárott gróf Széchenyi Manót gróf Forgách János nagykövetségi titkár váltotta fel; ő fogja ellátni a nagykövetség ügyeit mindaddig, míg herezeg Liechtenstein nagykövet szabadságáról visszaérkezik.

Változások a főispáni karban. A hivatalos lap holnapi száma — mint értesülünk — két főispán felmentését és két főispáni kinevezést fog közölni. Felmentik Szalavszky Gyulát pozsonymegyei és pozsonyvárosi és báró Szentkereszty Györgyöt hunyadmegyei főispáni tiszte alól, mindkettőt hü és buzgó szolgálataik elismerése mellett. Pozsonymegye és Pozsony város főispánjává a király báró Vay Dénes főrendiházi tagot és pozsonymegyei nagybirtokost, Hunyadmegye főispánjává pedig gróf Bethlen Miklóst, eddig Torontálmegye főjegyzője, nevezi ki.

Az obstruálók tervei. A képviselőház folyosójának azon csücskéből, ahol az obstruáció terveit főzik, a jövő programjáról a következő bulletinek szívárogtak ki. Jövő szerdáiig vagy csütörtökig eltart a napirend-vita,

azért csak addig, mert a függetlenségi párti obstruálók kényesek arra, hogy minden szónokukat már most el ne használják, úgy, hogy a jövő szónokok aztán vagy új beszédeket legyenek kénytelenek csinálni ugyan erről a témáról, vagy pedig még egyszer elmondani a régi beszédjüket. Csütörtökön vagy pénteken eszerint elkezdődhetnek az indemnity vita, melyhez a nemzeti párt naponként egy-egy szónokot szállít, ugyanannyit a függetlenségi párt is. Több szónok egy napra nem lesz. Ami aztán idő a négy órából még betöltetlenül marad, annak a kibeszélésében az egész párt segít, mert mindennap egy-egy indítvány leszen beadandó, hogy a két szónok meghallgatása után a tanácskozás más napra halasztassék, amely indítvány fölött meginduló vita volna hivatva kihuzni az időt az ülések szokott befejezéseig. Ezzel, szerintük, az éretik el, hogy a szónokaik, akik az indemnityról fognak beszélni, lassan fognak fogyni és mindig niveau maradhatnak — ugynevezett „magas színvonalon” — és csak a halasztási indítvány fölötti vita lenne a színvonal alatt. Szóval, esinos kis programjuk van.

KÜLFÖLD.

A kiegyezés. Bécsi tudósítónk jelenti: A kiegyezési bizottságnak a vám- és kereskedelmi szövetség tárgyalására kiküldött albizottsága ma ülést tartott.

Kaftan előadó a vám- és kereskedelmi szövetség némely módosításait és kiegészítéseit fejtegeti és kiemeli különösen a marhaszállításra, a műbor gyártására és árusítására, valamint a mezőgazdasági termékek hamisításának megakadályozására vonatkozó rendelkezéseket. A vám- és kereskedelmi szövetség a súlypontja a kiegyezésnek, mert egész termelésünk létfeltételeit érinti. Mindazáltal a vám- és kereskedelmi szövetség nem integráns alkotó része a dualizmusnak. A vámközösség 1851. óta áll fenn. A vám- és kereskedelmi terület közösségét főképp a nagy szomszédállamok intenzív gyarmati politikája és a világkereskedelemnek ebből keletkezett új alakulata teszi szükségessé. A közbenső vám-

e klasszikus földjén minden szocialista akaratnélküli eszköze a pártnak; aki nem engedelmeskedik, az kilöketik. Az anarchia ellenben nem ismeri a fegyelmet; alapelve az egyéniség korlátlan szabadsága; Caserio, Luccheni, Ravachol a maga felelősségére gyilkol. A szocialdemokráciának nem doktrínája az erőszak, az anarchiáé az. Két egészen különböző katechismus, két vádlott előttünk, aki más-más utakon jár és még gyűlöli is egymást, ahogy Várkonyi és Schmidt és aki mégis egy bünnel van vádolva: a felforgatással.

Ezt mondjuk mindig és ezt vetjük szemére mind a kettőnek. Vakok vagyunk hát, vagy igazságtalanok, vagy rosszul generálizálunk? ... Oh, nem. Látjuk, hogy a két vádlott, a két fa, más-más talajon nőtt, látjuk, hogy a levelük különböző, de ehhez nincs közünk, mert a gyümölcs egyformán mérges. Minek górcsővezné is a világ a különböző leveleket, minek harcolna a distinkcióért, mikor azt tapasztalja, hogy Marx ur programja mire Czibak-Szent-Mihályra ér, ugy funkcionál, mintha Krapotkintól jönne? Mi közünk a doktrínák különbözőségéhez, mikor végezetül a kántorjánosi „szocialista” paraszt ép úgy kést ragad és ép úgy megrémit, mint Luccheni? Miért ne volna természetes, hogy az erőszak ellen egyformán védekezzünk, akár a parasztszocialisták kaszái fenyegetnek, akár az anarchisták kései? Vagy ha a föld felizgatott népe fejünkre gyújtja a házat, akkor tán így szólunk: „Ez a gyújtogatás nem számít, mert ezt a czuczilisták „programmon kívül” tették!” Nem. Így nem okoskodunk. Egyformán kell védekezni mind a kettő ellen, egy padon van helye mind a kettőnek: Üljön egymás mellett a két vádlott, a szocialdemokrácia és az anarchia, úgy mint Schmidt Jenő és Várkonyi István.

Válasz: Mőg. Most februárban még nőm tudtak sőmmit. Csak gyanuskodtak. Azóta nem jártam ott. Csak egy öreg embő, az tudja, mán forgatja az őlméjébő, hogy feladja őket, mer mer igőn kunérozták.

Ezzel a nyilvánulás egyszerre megakadt. Ellenben három nappal később ugyanez a szellem ismét jelentkezett:

„Mőgőst Horváth.”

Kérdés: „Miért gyilkolták meg? **Válasz:** — Mán kitudódik a vizsgálaton. — Nőm beszéhetők, győngék (tudniillik a seance jelenlévőinek delejes áramára érthette csupán azt, hogy gyenge.) Jójszakát.

A főispán kíváncsi lévén, mi lehet igaz az egészben, mi nem, felkereste M. Gy. beregszászi törvényszéki bírót s bizalmasan felkérte, tudná meg magánuton a kecskeméti bíróság valamelyik bírójától, hogy vajjon élt-e ott Horváth István nevű juhász s igaz-e, hogy három évvel ezelőtt agyonverettet volna; továbbá, hogy élnek-e ez idő szerint Kecskeméten Kajos és Szlanszki nevű juhászok?

M. Gy. beregszászi törvényszéki bírő, bár ismeretlenül, bizalmasan kereste meg B. K. bírótársát Kecskeméten, kinek nevét a címtárból kereste ki.

Néhány napra rá az alábbi választ kapta:

„Kedves barátom!

Amidőn bizalmas megszólításodat hasonló bizalommal viszonzánám, kénytelen vagyok tudomásodra hozni, miként én már nem vagyok vizsgálóbíró, a jelenlegi, Nagy Mihály kartársam. (Ezért jelezte Horváth István szelleme, hogy Nagy uram gyanakodik, mán pedzi.)

Az ügyre vonatkozólag válaszolhatom, hogy miután épen előadója vagyok a kérdéses ügynek, azon fölvilágosítást nyújthatom, miként Kajos, Szlanszki, meg egy harmadik, Horváth meggyilkoltatása és megrablása, valamint más bűnügyek miatt már jogerősen vád alá vannak helyezve s azt hiszem, a végtárgyalás is röviden megtartatni fog. Amennyiben tehát ez ügyre vonatkozólag valami közölni való lenne, azt a mostani vizsgálóbíróval közölni sziveskedjél. Tisztelettel vagyok:

Kecskeméten, 1896. április 14.

Bíróársad

B. K.”

Dr. Nagy Mihály vizsgálóbíró, később országgyűlési képviselővé választatott, s kérdésemre nemrégiben a képviselőházban többek jelenlétében kinyilatkoztatta, hogy a Horváth István szelleme által elmondott részletek a vizsgálati adatokkal teljesen egyeznek. A gyilkosok töredelmes vallomást tettek s el is ítéltettek.

Azt hiszem, hogy az előadottak után a legsképtikusabb materialisták sem vehetik tagadásba e tény.

Ez év tavaszán ugyancsak Lónyay Sándortól egy Nagyszőlősről kélvezett levelet kaptam a déli órákban, melyben arról értesít, hogy előtte való estén a seance-jukon valamely ismeretlen szellem minden egyéb bevezetés nélkül értesítette őket, hogy egy „Szirmay” nevű rokonom van hazautazóban London vagy Hamburg felől, ki engem fel fog keresni

s egyben az Andrássy-ut X. szám alá is igyekszik valakihez, hanem azzal nincs tisztában, hogy kihez. Azzal végezte nyilatkozatát a szellem: „Szirmay érkezését bejelentetted Arisztidnek.”

Meglepett ez az értesítés, mert Szirmay J. öcsém tényleg London és Hamburgból érkezett haza néhány nappal előbb, s meg is látogatott s tovább is utazott vidékre édes atyjához.

Meglepett, hogy a fiatal ember hazaérkezését London és Hamburg pontos és helyes megjelölésével egyáltalán jelezte az ismeretlen szellem; hanem csodálkoztam, hogy elkésvé tette, a kilátásba helyezett látogatás megtörténte után. — Különben megjegyzendő, hogy sem maga Lónyay Sándor, sem a seance más jelenlévői nem ismerték Szirmayt s fogalmuk sem volt, hogy Londónból érkezik. Sőt maga a szellem is megkérdetve, hogy ismert-e engem földi életében, nemmel felelt.

Meglepetésem azonban akkor volt igazán megkapó, mikor feketekávéval (a vett levélbeli értesítés napjának délutánján) a vidékről váratlanul visszaérkezett Szirmay nyitott be hozzám édes atyjával.

E szerint a szellem mégis jól olvasta gondolatában, hogy felkeresni szándékozik s ő szándékát esetleg épen egy nappal előbb olvashatta agyában.

Az illetők nem lévén spiritiszták, nem tettem említést Lónyay leveléről. Mikor aztán később távozni készültek s marasztaltam őket, azt felelték, hogy sietnek, mert még X ismerősükhöz kell menniök az Andrássy-utra.

— Hányadik szám alá? — kérdezém.

vonal felállítására, a fennálló kereskedelmi szerződés-ek értelmében, feljogosítaná az idegen szerződéses államokat arra, hogy a legtöbb kedvezmény joga alapján Ausztriában és Magyarországon a maguk részére is az alacsony vámtételeket követeljenek. Amíg a monarchia külpolitikája közös, addig a vánterületnek is közösnek kell lennie a külfölddel szemben.

Az albizottság ezután áttér az első cikk tárgyalására.

Lecher azt indítványozza, hogy Ausztria és Magyarország között közös gazdasági és kereskedelmi terület alkotandó olyképen, hogy a két állam nemcsak teljes vámmentességet biztosít egymásnak, hanem lemondanak arról a jogról is, hogy termékeiket dírekte vagy indirekte oly kedvezményekben részesítsék a termelésnél vagy az eladásnál, amelyek a másik fél termékeinek keletét megnehezítik, vagy teljesen kizárják.

Román dolgok. Bukarestből táviratozzák: Megerősítik a hírt, hogy Ghenadie volt metropolita-primás, kit az első Sturza-kabinet mozdított el méltóságától, a miniszterelnök ellen, annak Krajován mondott beszéde miatt, panaszt fog emelni a királynál és azonkívül rágalmozási pert indított a miniszterelnök ellen. A metropolita-kérdés újból való feleléstését, mely már a múltban rendkívüli forrongást idézett elő, még a kormány hívei sem helyeslik, mivel az ellenzék kezébe ezáltal új fegyvert adtak az izgatásra, melyvel az élni is fog. A kamarák november 27-én fognak újból összeülni, eredményes munkálkodásra azonban nincs kilátás, mivel az első hetek tárgyalásait az erdélyi iskolák ügyén kívül most az újból feleléstett metropolita-kérdés fogja uralni.

Az anarchia ellen. A svájci kormány kezdeményezésére Rómában november 26-án összeülő nemzetközi anarchizmus elleni értekezletre a magyar kormány hivatalosan bejelentette részvételét és képviselőit meg is nevezte. Az értekezleten valamennyi európai állam képviselteti magát. A svájci szövetség-tanács, mint kezdeményező, tizennégy képviselőt küld oda. A kongresszus a következő pontok felett fog tanácskozni:

1. Az anarchizmus fogalmának szigorú megállapítása.
2. Általános rendőri módozatok megállapítása az államokra nézve.

3. Kiutasítása, azaz hazájukba tölöncozlása mindazoknak, akiket az első pont alapján mint anarkistákat közveszélyeseknek tekinthetnek.

4. Szigorú elnyomása az anarchista hirlapok és közleményeknek, s ennek kiterjesztése az irodalom ama részére is, mely az anarchizmust dicsőíti és védi.

A Reichsrath ülése.

(Távirati tudósítás.)

Nyolcz napig nem volt ülése az osztrák képviselőháznak. Ma délben ismét megnyitották a Reichsrath kapui. Napirenden volt a „megboldogult“ Badeni-kormány ellen beadott vád alá helyező indítvány állami pénzek jogtalan elfecsérlése miatt.

Elsőnek Kronawetter szólalt fel, aki figyelmeztette a Házat arra, hogy olyforma megállapodások, mint amiket Badeni a Reichswehrrel kötött, már több ízben fordultak elő. Erre nem elég a rendelkezési alap. Kérde, honnét vette a kormány a többi pénzt.

Kronawetter beszédjére gróf Thun miniszterelnök válaszolt, aki válaszában arra emlékeztet, hogy a rendelkezési alap teljesen a kormány szabad rendelkezésére áll és ez alap közhitelt képez, amely meg nem szűnik az év utolsó napjában, hanem az esetleges megtakarítások átvihetők a következő évre.

A miniszterelnök végül kérte a Házat, hogy az általa közölt tényeket ismerje el és válaszát mint befejezést a vád alá helyező indítványnak, fogadja el.

A miniszterelnök után Stojalovszky (lenyeg néppárti) sem ad hitelt gróf Thun nyilatkozatainak és Kronawetter indítványát bizottsághoz akarja utasítani.

Dr. Pfersche (baloldópárti) azt mondja, hogy nem politikai boszu művéről van szó, hanem efféle események ismétlődésének megakadályozásáról. A miniszterelnök nyilatkozatai az ismert tényeken semmit sem változtatnak. Lehetetlen, hogy annyi kormánypárti lap a rendelkezési alaphoz fizetődnek; a kormánynak bizonyára magán-bevételi forrásai vannak. Badeni a „Reichswehr“-rel szemben miniszterségén túl terjedő kötelezettségeket is vállalt. A „Reichswehr“-rel kötött egyezség gyalázatos. Meg kellene akadályozni, hogy államunk erkölcsi tekintélye megtámadtassék. Erre a célra adták be a vád alá helyező indítványt.

A vita berekesztéséről szóló indítványt névszerinti szavazással 172 szavazattal 103 ellenében elfogadták.

Dobernig (német néppárti) kifejti, hogy Thun miniszterelnöknek nem sikerült gróf Badenit tisztára mosnia.

Kronawetter felszólalása után a vád alá helyező indítványt a ház névszerinti szavazással 173 szavazattal 116 ellenében elveti.

Schönerer és társai Ruber igazságügyminiszter vád alá helyezését indítványozzák. Egy, a tartományi főtörvényszékhez intézett rendelet miatt.

Ezután Iro és társai nyújtottak be interpelláció alakjában egy érdekes indítványt, melyben felszólítják gróf Thunt, hogy tegyen előterjesztést a felségének, hogy ugyanazon a módon, amelyben a Hentzi-szoboreltávolítását elrendelte, szüntesse meg legfelsőbb elhatározással a nyelvrendeleleteket.

Ezután a gyűlés véget ért.

A legközelebbi ülés holnap lesz.

A Dupuy-kormány bemutatkozása

(Távirati tudósítások.)

A Dupuy-kabinetet a kamarában kedvezően fogadták. Dupuy kifejtette a kormány programját, amely alkalommal a miniszterelnök politikai ügyessége nagyon jól érvényesült. A napi kérdésekről olyan nyíltsággal és minden kétértelműség kizárásával nyilatkozott, amely csak meglepedést és megnyugvást kelthetett. Különösen azokat a nyilatkozatokat fogadta a kamara nagy tetszéssel, amelyekben megígérte, hogy a hadsereget megóvjá a támadások ellen. Ezzel kapcsolatban aztán érintette a Dreyfus-ügyet is, így szólván:

— Nem kevesebb nyugodtságot, és nem kevesebb tiszteletet követel az igazságszolgáltatás műve. Első kötelességünk az lesz, hogy a törvényszék határozatait keresztülvívjuk, akármilyen legyen is az egyéni véleményünk. Ez a legalkalmasabb eszköz a kedélyek lecsillapítására. Mert szükség van arra, hogy a nyugalom helyreálljon az országban, amelyet egy olyan ügy hozott iz-

— X-ik szám — válaszolták.

Ez irányban is helyesen látott a szellem!

..

Csak nemrégiben egy esti seance-unk alkalmával gyönyörű bölcséleti nyilvánulást kaptunk s feszült figyelemmel kísértünk minden szót, mikor egyszerre megakadt a nyilatkozás s pár percnyi szünet után határozott erős ütemben e szavak peregték le a kördönről:

— Megölték!

Kérdés: — Kit ölték meg?

Válasz: — Szegény druszám! Aztán sokáig nem tudtunk semmi további közleményt kapni. Majd ismét:

— Nem ölték meg, tévedés volt.

Kérdésünkre megnevezte magát a szellem, hanem több szavát nem kaphattuk, hihetőleg azért, mert az áramban valamely gátló zavar állhatott be. Talán éppen lelki világunk megrázkódása, mert elképzelhető, hogy e spontán megrendítő nyilatkozat mély benyomást tett reánk.

Egy-két órával később egy, szívünkhez igen közel álló fiatal rokonunk haláláról értesültünk, ki a megnyilatkozott szellemnek éven át tanuló társa és igen kedves barátja s keresztnevtársa (druszája) volt.

Halála ép oly tragikusan, mint váratlanul következett be. Egy műtéten esett keresztül, de abból teljesen felgyógyulófélben volt s az orvosok immár semmi veszélytől sem tartottak többé. Államtlansága miatt, a beteg sürgötésére, orvosa este valamely csillapító bóralt fecskendezést adott neki, amitől jótékony álomba merült, hanem alig egy jó felőrára rá,

a beteg álmában mélyen sóhajtott egyet s minden további agonia nélkül hirtelen kiszvedett, szívbénulás érte.

Hihetőleg ezen narkózis alkalmazására mondhatta a szellem, hogy megölték, azon jóhiszemű feltevésben, hogy a beteget ez ölte meg. Kis vártatva azonban nem késett a szellem nyilatkozatát helyesbíteni, hogy „nem ölték meg, tévedés volt“; mint ahogyan utóbb kétségenfelül beigazoltatott, hogy a halál, az alkalmazott injekciótól teljesen függetlenül következett be.

..

Nem kevésbé megható az alábbi eset. Egyik seance-unk folyamán minden egyéb bevezetés nélkül ezt a manifesztációt kaptuk:

— Látom a gyilkot szép asszony kezében. Már a szívemben van!... Édes tekintete okozta halálom. A gyűrűt miért nem tették koporsómba?

Elcsodálkozva néztünk össze.

— Ki beszél? — kérdezem.

Erre megnevezte magát, csak egyikünk ismerte az életben. Előkelő, szép fiatal ember volt, ki, mint egykor a fáma beszélte, ragyogó szép asszonyba volt szerelmes. Utóbb megörült s egy elmeegógyintézetben halt meg.

— Mi az oka, hogy még a más életben is ilyen tévelygő beszédet folytat? — kérdezem, — azután is hogy szabadultál az anyag börtönéből s a földi lét keserveitől?

— Bűnhődés — volt a válasz; — házasságtörésre csábítottam a lelkét!...

..

1886-ban július 27-én egyetlen testvér-öcsém végzetes párbaj áldozatául esett.

Akkor én nagyanyám látogatásán Genfben időztem, honnan uti-programmom szerint augusztus 1-én kellett volna visszafelé indulnom s a Salzkammerguton keresztül, Ausseel és Gmundenen át visszatérnem, hol egyenként még egy-két napot dözni szándékoztam.

Július 26-án, tehát a párbaj előestéjén, noha ugy Sárosban nyaraló feleségemtől, mint Budapesten levő fivéremtől teljesen megnyugtató leveleket kaptam, hogy mindnyájan jól vannak, — olyan aggodalomteljes nyugtalan érzés szállott meg, azzal a benső meggyőződéssel, hogy nagy baj van otthon, miszerint nagyanyám minden marasztalása ellenére 27-én vasutra ültem s a gyorsvonattal megállapodás nélkül száguldottam át a Salzkammerguton, hogy mielőbb otthon legyek s tényleg utközben Linz állomáson értesültem a „P. Lloyd“-ból öcsém eleséről.

Ezen sejtelmes előérzetnél még megfoghatatlanabb volt előttem az, ami ugyanakkor feleségemmel történt. Persze akkor még a spirítüznusról fogalmam sem volt.

Ugyanis abban az órában, délután 4 órakor, mikor boldogult öcsémet ellenfelének gyilkos golyója találta, feleségem Sárosban, mit sem álmódva öcsém párbajáról, egy vidám nagy társaságban, derült mulatság közepette, egyszerre felsikoltott, szemeit eltakarta s görcsös zokogásban tört ki; csak nagynehezen tudták megnyugtanni.

Ekkor kijelentette, hogy nem tudja minő katasztrófa érte családunkat, hanem érzi, hogy valamely igen közelállókkal nagy szerencsétlenség történt, csak az nyugtatja meg némileg, hogy férjének (nekem) baja nem esett. S csak

galomba, amelynek nem szabad már sokáig foglalkoztatnia Franciaországot.

Ezt a passzust is nagy lelkesedéssel fogadta a Ház. A külügyi politikára vonatkozó részben legfontosabb nyilatkozat az volt, hogy a Fashoda-kérdés megoldása nem sokáig várhat magára.

Virement interpellációja folytán a kormány általános politikájáról indult meg a vita. A kormány a vita befejezése után fényes bizalmi szavazatot kapott. A szociálisták is a kormány mellett szavaztak. Az a 64 szavazat, amelyet a kormány ellen adtak be 429 ellenében, a bonapartista, klerikális és antiszemita képviselők csoportjából került ki.

Paris, november 4.

A kamara ülésén Dupuy kiemelte a kormány nyilatkozatában, hogy az új kabinet hozzájárul a kamarának október 25-én elfogadott napirendjéhez, amely kimondja a polgári hatalom tulsúlyát, ami a köztársasági államnak alapelve.

A nyilatkozat figyelmeztet az 1900-iki kiállításra és azt mondja, hogy a kiállításra ideresegző népeknek alkalmas kell adni annak a konstataálására, hogy Franciaország iparosai, kereskedői és mezőgazdái a közbejött fájdalmas események dacára is megtudták felelni a világgal és önmagukkal szemben elvállalt kötelezettségeiknek. Azután azt mondja a nyilatkozat, hogy Franciaországnak mindent el kell követnie, hogy lojalitásával, erejével és hazaszeretetével kivívott helyét megtartsa és azon kell lennie, hogy ezt a helyzetet, amelyet egy nagybecsű szövetség a világ szemében szentesített, megerősítse.

A kormány nyilatkozatát úgy a kamarában, mint a szenátusban tetszéssel fogadták.

A kamarában a nyilatkozat felolvasása után Mirman (szociálista) a kormány általános politikája tárgyában interpellál.

Dupuy miniszterelnök hozzájárult a haladéktalan tárgyaláshoz.

Mirman panaszkodik a legutóbbi strike alkalmával tett intézkedések rendkívüli szigorja miatt és azt mondja, hogy a reakzionárius szellem lassankint a hadseregbe is behatol. (Élénk ellentmondás).

Freycinet hadügyminiszter: Tiszteletet fogok tudni szerezni a törvénynek és a hadseregnek! (Tetszés.)

Mirman ezután néhány egyetemi tanár megrendszabályozásáról, a Dreyfus-ügyről, több prefektusnak legutóbb történt áthelyezéséről, valamint a kabinetnek ama törekvéséről szól, hogy a republikánusokkal kormányozzon.

Dupuy miniszterelnök azt mondja, hogy a kormány nyilatkozatában világosan kifejtette a kabinet szándékait és terveit. A kormánynak nem az a szándéka, hogy csak törvényeket alkosson. A meglévő törvények elegendők a rend biztosítására és a hadsereg megoltalmazására. (Tetszés.) Ami a Dreyfus-ügyet illeti, — ugymond a miniszterelnök — tiszteletet fogunk szerezni az igazságszolgáltatás határozatainak. Világosság lesz! És azon a napon, amikor az igazságszolgáltatás kimondja szavát, meg fogunk hajolni előtte. (Hosszantartó tetszés.) A miniszterelnök hozzáteszi, hogy a republikánus többségre fog támaszkodni. (Tetszés.)

Rouanet (szociálista) azt kérdi, minő intézkedéseket szándékozik tenni a kormány, hogy a katonai hatalmat alárendelje akarátának és megakadályozza az oly események ismétlődését, aminők legutóbb történtek.

A kamara 429 szavazattal 64 ellenében elfogadja De la Porte képviselő határozati javaslatát, amelyhez Dupuy miniszterelnök is hozzájárult:

„A kamara helyeselve a kormány nyilatkozatát és bizván abban, hogy a kormány így irányu reformpolitikát fog inauguralni és csupán republikánus többségre fog támaszkodni, napirendre tér.”

Peyptral pénzügyminiszter előterjeszti a költségvetést.

Brunet és De Mun képviselők a fashodai kérdésben kívánnak interpellálni.

Delcassé külügyminiszter kijelenti, hogy tekintettel a megóvando érdekekre, most nem tűzheti ki a napot az interpelláció tárgyalására. Reméli azonban, hogy nemsokára abban a helyzetben lesz, hogy a kamarától e vita kitűzését kérheti.

Brunet és De Mun erre elállanak kívánságuktól.

Gerville-Réache indítványt olvas fel, amely azt kívánja, hogy minden revíziós pör a semmitűszék összes egyesített kamarái elé terjesztessék és indítványára nézve a sürgősség kimondását kéri.

Lebret igazságügyminiszter kijelenti, hogy ellenezni fogja ezt az indítványt.

Dupuy miniszterelnök azt mondja, hogy lehetetlen a Dreyfus-ügyet a jurisdictió elől elvonni. „Mi tiszteljük az igazságszolgáltatást és határozatait!”

A kamara a sürgősséget elfogadta, mire az ülést bezárták.

Paris, november 4.

A mai minisztertanácsban Jules Grandt belügyi másodállamtitkárrá, Mougest-et posta- és táviradaügyi másodállamtitkárrá, Brault tábornokot a 11. hadtest parancsnokát, a hadsereg vezérkari főnökévé és helyére Renouard eddigi vezérkari főnököt, végül Panard tábornokot a hadügyminiszteri kabinet főnökévé nevezte ki.

Paris, november 4.

Renouard tábornoknak a vezérkar főnökének ez állása alól való felmentése mindenkit meglepett. Renouard tábornok a 11. hadtest parancsnoka lesz Nantesben Brauld tábornok helyett, aki a vezérkar főnöke lesz. Ez a változás okvetlenül jó befolyással lesz azon ügy elintézésére is, amely jelenleg a semmitűszék előtt van. Különösen a titkos ügyiratok kiadásának kérdésében könnyebb lesz eredményt elérni e személyváltozás után. Renouard tábornok, aki még Boisdeffre tradícióit követte, aligha adta volna ki a titkos iratokat. Brault kinevezésével a régi tradíciók ereje megtörik.

Brault Franciaország legtehetségesebb tábornokainak egyike. Az egész ország meg van győződve róla, hogy az új vezérkari főnök, meg fogja vajósítani azokat a katonai reformokat, amelyeket annak idején Freycinet, a mostani hadügyminiszter emlegetett. Brault Freycinet legkiválóbb munkatársa volt. A Dreyfus-ügyben a neve sohasem fordult elő és bizonyos dolog, hogy ez ügygel szemben a legnagyobb pártatlanságot és elfogultlanságot fogja tanúsítani.

György herceg kormányzósága.

Róma, november 4.

A mainapon Kréta szigetén megszűnt a törökuralom.

Hír szerint Németország és Ausztria-Magyarország is, amelyek eddig közömbösen viselkedtek a krétai kérdéssel szemben, beleegyezésüket adták ahhoz, hogy György herceg az európai nagyhatalmak ideiglenes meg-

ugyan pár óra mulva megkapta a szerencsétlenséget tudató sürgönyt.

E jelenségben az a sajtószere, hogy a mellett, hogy megérezte a veszedelmet, majdnem a bizonyosság meggyőződésével maradt nyugodt arra nézve, hogy nem engemet ért baj, noha több száz mérföldnyire tudott a távol idegenben. — Különben szervezete teljesen egészséges volt; sem hisztériában, sem más idegbajban soha sem szenvedett.

..

Az eddig tapasztalt tüneményeszerű esetek közül azonban a legmeglepőbb boldogult édes atyámnak az a látománya volt, mikor már teljes agóniában, alig néhány perczel halála előtt, teljesen önkívületi állapotban vívódott a halállal.

Már senkit sem ismert meg s utolsó ereje is kialvóban volt.

Egyszerre gyengeségi állapota felettiszinte érthetetlen erővel emelt, erős hangon kiáltott fel:

— Borzasztó, borzasztó! — majd mind elhalóbban:

— Szegény X-ék, szegény szülők, szegény fia... s azzal párnáira hanyatlott, többet ajkai ki nem nyitak, kisvártatva örök álomba szenderült.

Nem értették; tévelygésnek, hallucinációknak vették.

Két nappal később, boldogult atyám temetése napján, legjobb barátjának, akit fentebb X-el jelezünk — nagyreményű 28 éves fia szerelmi bánatból föbe lőtte magát s szörnyet halt.

A megkapó e látománynál az, hogy teljes két nappal előbb kellett az elszálló léleknek látnia a szerencsétlen fiatal ember agyában annak végzetes és úgy látszik megmásíthatatlan elhatározását. És önkívületben mind az iránt, ami körülötte történt, lucziditással bírt arra, hogy ama szenvedő lélek vergődése s a hátramaradó szülők fájdalma iránt könyörületessé szánalommal viseltessék.

..

Még néhány apróbb, de jellemzően érdekes nyilatkozatról számolok be:

Csanády Sándor szellemétől L. S. azt kérte, adna neki valamely politikai tanácsot, mire az „átkos közönség” s „Ausztria-Bécs” engesztelhetetlen ellensége, nagy meglepetésünkre, következőben válaszolt:

— Kösöd magad és minden politikai nézetet ellenfelemhez. Majd megjönnek róla, hogy ő századunk legkimagaslóbb alakja.

Milyen csodálatraméltó szellem lakik e törekény testben! . . .

Azon kérdésekre, hogy jól oldattak-e meg az egyházpolitikai kérdések, lakonikus rövidséggel ennyit felelt:

— Földi szempontból jól.

..

Mikor a Dreyfus-ügy Európászerte legmagasabb hullámaival vetette, egy seance-unkon francia szellem jelent meg:

— Ártatlan-e Dreyfus, vagy bűnös? kérdezték.

— Il est innocent, la jouet de toute une nation — felelé.

Majd elmondta, hogy valamely előző életében, tudva sok ártatlant itélt el. Doge volt Velencében. Jelen incarnációja utolsó bűnhődése, ha megadással képes azt elviselni.

..

Egy magyar médiám révén a szellem így nyilatkozott:

— Dreyfus ártatlan, teljesen ártatlan; illetőleg távolról sincs arányban vétsége bűnhődésével. A könnyelműségig tulhiszékeny volt, ennyi az egész. Pőra a legközelebbi jövőben revízió alá vétetik s megéli ártatlanságának felderítését. Előbb azonban még kétrendbeli gyilkossági kísérletnek lesz kitéve, legalább így érzem és sejttem; mindazonáltal ezért nem szavatolhatok, mert túlhaladja képességemet, hogy a jövőbe lássak, derengő sejtelem sugallata ez csupán.

Bűnhődése igazságos. Egyik előző anyagi (földi) életében rajongó türelmetlenségéből, mint kegyetlen inquititor sokakat ártatlanul sanyargatott s olomzárkákba zárattott. Ma hasonló vallási és faji gyűlöletnek, az antisemitizmusnak esett áldozatául.

Ime, ha nem jelezte is a szellem, hogy tevékenységi köre Velence volt, az olomzárkáról könnyen ráismerünk. Tehát kétrendbeli szellemnyilatkozat, körülbelül két évi időközzel, teljesen egybehangzó, s e rendkívül érdekes manifesztáció egy igazolással több, milyen precízén olvassák a szellemek gondolatunkat!

Dessowfy Arisztid.

bizottja legyen Krétában. György herceg, ki-nevezése után, Krétában valamennyi nagybatalom oltalma alatt áll.

London, november 4.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Kánaa-ól mai kelettel: A nemzetközi csapatok ma reggel öt órakor elfoglalták a várat. Az olasz gyalogság megzárta a tüzer-bástyát.

Szent-Péternvár, november 4.

Az orosz távirati ügynökségnek jelentik Reimnóból: Az orosz czár trónraléptének évfordulója spontán béketüntetésre adott alkalmat. Keresztények és mohamedánok az orosz hatóságok békeszerző eljárásért való hálából önként tömegesen szolgáltatták ki fegyvereiket. Az oroszok tetemesen kibővítették a katonai koriont. A csapatok régi birtokaikra kísérték a muzulmánokat. A muzulmán és a keresztény előkelőségek deputációkat küldtek Skridlov tengernagyhoz, hogy a czár iránt érzett hálójukat kifejezzék. A lakosság körében nagy az öröm. A várost és a kikötőben vesztelő hajókat tegnap este kivilágították.

Kánaa, november 4.

A fontosabb pontok átvétele rendzavarás nélkül ment végbe. A város nyugodt. A török lobogó csak a parancsnokság épülete előtt van kitűzve, ott is a négy nagyhatalom lobogója mellett. A törökök akadálytalanul térnek vissza a sziget belsejében levő birtokaikra. A keresztények lefegyverezését öt napon belül befejezik.

TÁVIRATOK.

Az angol-francia konfliktus.

Köln, november 4. Londonból távirják a „Kölnische Zeitung“-nak: A helyzet, dacára annak a sok híresztelésnek, amely kedvező színben akarja feltüntetni a Fashoda-ügy állását, nagyon komoly. Mértékadó körökben az a meggyőződés van elterjedve, hogy Anglia a jelen viszonyok közt csak nyerhet és ezért Angliának mindenképen előnyököt kell magának biztosítania. A Nilus völgyére, a Delagon-bey-ra és általában az egész Nyugat-Afrikára vonatkozó ügyeket az angolok kívánalmainak megfelelő módon akarják elintéztetni és egyuttal az egyiptomi kérdés megoldását is kívánják. A párisi kamarában ma elhangzó nyilatkozatokból, továbbá Courcel felvilágosításából amelyek az angol külügyminiszteriumban fogadni, függ a legközelebbi jövő. A Kitchener-ban-kenen Salisbury is fog nyilatkozni, legalább miniszterársai erősen követelik, hogy határozottan színt valljon. (N. Fr. Pr.)

London, november 4. A lordmajor Kitchener basa szírdárnak ma a guildhallban átadta londoni diszpolgárságáról szóló oklevelét és egy diszkardot. Az átadásnál ott voltak a városi közigazgatás összes tagjai és mintegy 3000 meghívott vendég, köztük több miniszter és minden rendű kitűnőség. Kitchener megköszönte a lordmajor beszédét és a város kitüntetését, majd hozzátette, hogy Szudán meghódítása annak az elszántságnak, amelyvel ezért a célért harmadfél évig küzdöttek, de különösen Cromer lord ügyes fővezérségének köszönhető.

Chicago, november 4. Az angol kormány itt szerződést kötött 125.000 gallon szeszre, amely Montrealban azonnal szállítandó és füst nélküli lőpor gyártására való. Tíz nap múlva megint 450.000 gallont fognak rendelni.

Vilmos császár Palesztinában.

Péternvár, november 4. A „Novosztj“ azt mondja, hogy amidőn a német császár a La dominion de la Sainte Vierge nevű területet a német-katholikusoknak ajándékozta, ugyszólván békét kötött a pápával. A nevezett lap kifejti, hogy bár a császár utja még nem ért véget, már most is mondhatni, hogy nagyfontosságú gyakorlati következményei lesznek. Az erős német befolyás, amely már a legutóbbi években nyilvánult, most még inkább meg fog erősödni.

Jeruzsálem, november 4. Arra a beszédre, amelyet Schmidt páter, a német-katholikus hospiciam igazgatója, a hospiciam megtekintésekor a német császári párhoz intézett és amelyben azt mondta, hogy ez az intézet a német császár árnyékában áll, azt válaszolta Vilmos császár, hogy ezt az árnyéket ugyanaz a fekete-fehér pajzs veti rájuk, amelyet a német császár a távol lakó német-katholikusok fölé is kiterjeszt, akik életüket és vérüket az evangélium terjesztésének szentelik. Védelmükre ment a császár fivére is a császár páncélos hajóival. A császár azzal végezte beszédét, hogy elismerését nyilvánította az intézetben elért eredményekért.

Kína.

Bécs, november 4. A „Frundsberg“ osztrák-magyar korvette tegnap Takuba érkezett, ott partraszállította a pekingi osztrák-magyar követség védelmére kirendelt, egy tisztből, két tengerészapródból és harmincz matrózból álló őrséget, azután pedig folytatta útját Cse-Fu felé. Az őrség ma háborítatlanul Pekingbe érkezett.

HIRÉK.

November elsejével új előfizetés nyílt lapunkra:

Előfizetési árak:

November hóra 1 frt 20 kr.

November 1-től december 31-ig 2 frt 40 kr.

Kérjük azokat a vidéki tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése november hó 1-én lejárt, hogy az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodjanak, nehogy a lap pontos küldése fennakadjon.

Most belépő új előfizetőink is díjtalanul kapják meg karácsonykor Mikszáth Kálmán

KATÁNGHY-NAPTÁRÁT,

mely a könyvtárcs legérdekesebb újdonsága lesz s melynek kizárólag az „Országos Hírlap“ előfizetői juthatnak birtokába.

Az „Országos Hírlap“ mutatóvényszámát ingyen és bérmentve küldjük meg mindazoknak, kik eziránt hozzánk fordulnak.

A kiadóhivatal.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— A király Gödöllőn. Gödöllőről táviratozzák: A király ma korán reggel kísért, azután visszavonult lakosztályába, ahol délig államügyeket intézett el; délután hosszabb időt töltött Mária Valéria társaságában és este kocsin kirándulást tett az isaszegi uton. Ma délelőtt a gödöllői királyi kastély udvarába beférközött egy elmebeteg ember, aki mindenáron lakást akart bérelni a király házában. Valamelyik udvari szolga látván az örült embert, többedmagával kivezette az udvarra, honnan aztán elszállították egy közelben lakó ismerőséhez. A szegény örült ember dolganak a fővárosban is hamar híre terjedt s ott mindenfélekep megtoldva beszéltek el egymásnak az emberek.

— A király szőnyege. Ő felsége az országos iparművészeti muzeum utján nemrégiben három-ezeröttszáz forintért egy szőnyeget rendelt meg a pozsonyi szövődiskolánál. Ez a szőnyeg, mely valószínűleg a magyar házi iparnak, most elkészült és a napokban ki lesz állítva a pozsonyi városkázán.

— Beteg főhercegnő. Mária Immaculata főhercegnő — mint tudósítónk táviratozza — Gmundenben sárgaságban megbetegedett.

— Orth János anyja. A toscanai nagyhercegnő állapota nagyon aggasztó. A mai napot nagyon rosszul töltötte. A katasztrófa minden pillanatban beállhat.

— A nevelőnő regénye. Egy rövid párisi telegramm jelenti, hogy a „Grand Hotel“-ben egy Edward Langworthy nevű ur agyonlötötte magát, mert a felesége az előtte való napon hirtelen meghalt. Ezt írta a rendőrséghez intézett levelében is az öngyilkos. Ennek a hírnek az előzménye valószínűleg regény. Langworthy igen előkelő, még angol fogalmak szerint is dúsgazdag családból való. Huszonegy esztendősen korábban másfél milliót örö-

költ nagybátyjától; nemsokára ezután meghalt az apja is, aki egy milliót hagyott rá. Ez azonban csak csekélység volt ahhoz, amit az anyja halálakor örökölt. Egyetemi tanulmányainak befejezése után ügyvéd lett és Londonban telepedett le. Egy ízben, 1862-ben, Párisba utazott s egy családnál megismerkedett a fiatal és szép nevelőnővel, aki egy lelkész leánya volt. Rövid idei barátkozás után megtörtént az eljegyzés és hamarosan az esküvő is, amelyet Caenben tartottak meg. A fiatal asszony sejtette, hogy ez a szertartás nem volt egészen rendben és másodsor is megesküdtek Antwerpenben. Langworthy, akinek családja nem egyezett volna bele a mesalliance-ba, megkérte feleségét, hogy igyekezék házasságukat egy ideig titokban tartani. Ez abba maradt. Az asszony nem szólt senkinek. Langworthy azonban nemsokára megbánta, hogy elvette a nevelőnőt. Dél-amerikai utjokban, amelyet a férj „Meteor“ nevű saját yachtján tettek meg, Langworthy elkezdte kizozni és gyötörni feleségét. A szerencsétlen asszonyt, akire különben anyai örömök vártak, kétségbeejtette férjének elváltozása, de nem tehetett semmit sem. Buenos-Ayresben aztán vége szakadt mindennek. A férj kijelentette, hogy nem akar tovább vele élni, mert házasságuk érvénytelen. Langworthyné erre visszatért szüleihez és beperelte a férjét tartási költségeikért. Két esztendőig huzódott a pör tárgyalása, a törvényszék aztán kimondta, hogy a házasság valóban érvénytelen és Langworthyt tizenötezer forint évi járadék fizetésére kötelezte. Langworthy azonban nem akart fizetni. Felesége ezért másodsor is beperelte s ekkor egyszerre kellett kétszázezer forintot fizetnie, azonkívül pedig a jövőre hatezer forint évi díjat állapítottak meg. Langworthy fizetett s az elvált házások ekkor egészen eltűntek a világ szemel elől. A férj öngyilkosságáról szóló hír, melyet lakonikus rövidséggel jelentettek a lapok, nemcsak azt bizonyítja, hogy Langworthyék kibékültek egymással, hanem azt is, hogy a férj újból megszerette elözött nejét és visszalívta.

— A podgyászszállítási díjak felemelése. A kereskedelemügyi minisztériumban, a mint értesülünk, a podgyászszállítási díjak felemelését határozták el. Az intézkedés indoka abban keresendő, hogy a magyar államasutakon divó rendkívül olcsó podgyászszállításhoz előnyeit a szomszédos és közeli forgalomban a közönség alig élvezi, mivel a rövidebb menetekben a podgyász alárendelt szerepet játszik. Ennél fogva főleg az átmeneti és külföldre irányuló személyforgalomban tűnik ki a podgyász szállítási díjak mai olcsósága, ebből pedig a vasutaknak vajmi kevés bevétele, a hazai közönségnek pedig igen csekély előnye származik.

— Halálozás. Görgői Görgői János, Görgői Gyula országgyűlési képviselő édesapja, ma nyolczvan éves korában Temesváron meghalt. Temetése szombaton délután egy órakor lesz.

— Dreyfus vigasztelője. Jean Hess befejezi a „Matin“-ban közölt Dreyfusról szóló cikksorozatát. Az utolsó cikkben ezeket írja: Martiniqueban egy negyven év körüli, előkelő megjelenésű, igéző szemű szőke szépség szállt a hajónkra. Cayennebe tartott. Senki sem ismerte a hajón. Félrevonult a fődélzet egyik rejtettebb részére és vallásbölcseleti röpiratokat, meg Dreyfus-párti újságokat olvasott. Az utasok sokat mulattak rajta. Én odamentem hozzá és bemutatam magamat. Mikor megtudta, hogy ki vagyok, örömmel mondta meg a nevét és elmondta utazásának célját. Dreyfust akarja megvigasztalni, Szent-Tamás dán szigetéről való, a férje kereskedő. Párisban járt tanítóképzőbe és sokat foglalkozott paedagogiai tanulmányokkal. Zola „J'accuse“ cikkének megjelenése óta élénk figyelemmel kíséri a Dreyfus ügyét. Mint a vádlott ártatlanságának feltétlen hívője, levelezett Zolával és Séverine asszonynyal, a „Fronde“ című, nők által szerkesztett napilap szerkesztőjével. Egy orvos biztatására vallásfilozófiai művek tanulmányozására szánta magát. Egy álmatlan éjszakán, mikor éppen a szerencsétlen Dreyfus sorsán tűnődött jó csillagzata azt sugallta neki, hogy utazzék el Cayennebe, keresse fel Dreyfust és mondja meg

neki, hogy marlironisága nemsokára véget ér. Nagyon sok akadály gördült az útjába, de elhárította valamennyit és utra kelt. Megjegyeztem, hogy semmiesetre sem fogják Dreyfushoz bocsátani.

— Tudom, felelte. S azért mégis megvigasztalom. Sem a távolság, sem a falak, sem az örök nem akadályozhatnak meg abban, hogy elmondjam neki, ami őt oly boldoggá teszi. Ön ismeri a theosophiát és tudja, hogy milyen hatalma van a beavatottnak, aki folyton egy célra fordítja minden erejét. Azt is tudja, hogy milyen varázsa van az intenzív imának. Mikor a hajó az Ördögsziget mellett elhalad, olyan hévvel fogok imádkozni és annyira összpontosítom minden lelkierőmet, hogy szellemem megéri Dreyfust és kinyilatkoztatja előtte mondanivalómat.

És valóban, mikor a hajó elsiklott az Ördögsziget mellett és minden látócső oda volt irányítva, a hölgy buzgón imádkozott . . .

— Gyászmise a királynéért. A bécsi Magyar Egyesület ma délelőtt a Votiv-templomban gyászmisét tartott Erzsébet királyné lelkiüdvéért. A templom fényesen ki volt világítva. Mozart requiemjét adták elő. A királynéi és császárnéi korona bársony vánkoston voltak kitéve, a falakon a királyné czimere volt fölakasztva. A templom zsúfolásig megtelt Bécsben lakó magyarokkal. Testőrök, a Bécsben állomásozó magyar ezredek tisztjei, a Pázmáneum növendékei, a keleti akadémia növendékei és a Magyar Egyesület tagjai közül számosan voltak ott. Az udvarból csak Ferdinánd Károly főherceg jelent meg. A hivatali méltóságok közül ott voltak gróf Szécsen Antal és Dóczy Lajos osztályfőnökök, Balázs vezérőrnagy, Michalovics udvari és miniszteri tanácsos, Vértessy miniszteri tanácsos, báró Tallián osztálytanácsos, Zápori, a Magyar Egyesület elnöke és sok magyar mágnáshölgy.

— A dombroval csöndes mise. A Lembergben megjelenő „Kurjer Lwowski” írja ezt a nem egészen humor nélkül való történetet, ékes bizonyosságul a cseh és lengyel testvérepek jábaratságára. Dombrova sziléziai falu templomában csöndes misére gyűltek össze a múlt vasárnap a cseh és lengyel hívek. Pater Skulima, az új plébános, nagy áhitattal végzi a szertartást. Egyszer csak, egészen váratlanul, rázendítenek a csehek egy zoltárra — csehül. A lengyelek persze kétszeres okból is megütköztek ezen és piszsgáltak. Hiába, a csehek nem hallgattak el. Mikor a lengyelek látták, hogy az éneklőket nem lehet elcsitítani, kiabálni és énekelni kezdtek persze — lengyelül. Ez a furcsa dalnokverseny később az asszonyok énekével is megerősödött. A pap, akinek ez volt az első miséje, hiába figyelmeztette a „híveket” a templom szentségére, a lengyelek nem akartak elhallgatni, s a csehek is, bár izzadva, de kitartottak. Egy cseh asszony hatalmasan oldalba döfte lengyel szomszédját, mert annak erősebb volt a hangja. Ugy látszott, hogy a verekedés általánossá válik, a csehek azonban föltették a kalapjukat és a lengyel liturgiát gunyolva, kivonultak a templomból. A csehek kijelentették, hogy többé nem mennek a „lengyel bestiákkal” egy templomba. Az affairenek folytatása lesz a törvényszék előtt. A pör tárgyalása természetesen nagyon sokáig fog tartani, mert csaknem az egész falu népét behívják. Aki nem lesz vádlott, azt tanuképp hallgatják ki.

— A „Simplicissimus” sajtópöre. A Münchenben megjelenő, satirikus irányú, „Simplicissimus”-nak egyszerre meggyűlt a baja a törvényszékkel. A lap ugyanis felségsértő cikket közölt a német császár palesztinai útjáról s ezért első sorban Lange kiadót Lipszbe cziálták és letartóztatták. Azután Wedekindre, a cikk írójára került volna a sor, de ő neszét vette a dolognak és megszökött Münchenből, amelynek egyik színházában éppen aznap volt „Erdgeist” című darabjának első előadása. Elfogták azonban Heine Tivdard, a geniális rajzoló, aki Wedekind cikkét illusztrálta. A sajtópör tárgyalása természetesen nagyon érdekes lesz.

— Fin de siècle. A gyönyörű Frankonban sürün váltakoznak a minisztériumok. Alig hogy a miniszterek felig-meddig megismerték a hivatalukat, a kamarában bizalmatlanságot szavaznak a kormánynak, radésen négy szavazattöbbséggel és a minisztereknek menniök kell. A köztársaság elnöke magához hivatja az irányadó politikusokat, megkezdődnek a tanácskozások a találgatások és három nap múlva megvan az új minisztérium. Lehet, hogy radikális lesz, megeshetik, hogy szoczialista, lehet, hogy reviziópárti, talán revizió-ellenes, egy dolog azonban bizonyos: a „Figaro” megcsinálja róla a maga szójátékát. A mostani meg éppen elmes is, amint ilyen sorrendben állítja össze az új minisztereket:

De freycinet
V i g e r
K r a n t z
d u p u y
D e l o m b r e
L e y g u e s
G u i l l a i n
D e l c a s s e
L o c k r o y
P e y t r a i
L e b r e t

Fin de siècle! A „Figaro” ebből azt következteti, hogy az új miniszterek megmaradnak a század végéig. De hátha éppen azt jelenti e szó, hogy az új minisztérium is, mint a fin de siècleben minden gyorsan él és gyorsan pusztul el?

Az új kormány tagjainak nevéből egyébként ezt is ki lehet hozni:

K r a n t z
P e y t r a i
v i g e r
G u i l l a i n
D e l c a s s e
D e f r e y c i n e t
D e l o m b r e

— Sikkasztó tisztartó. Sátoralja-ujhelyi tudósítónk táviratozza: Szirmáról, gróf Lippe uradalmaról, megszökött a tisztartó. Tetemes összegeket vitt magával.

— Meggyilkolt korcsmárosné. Mint komáromi levelezőnk táviratozza, Guta községben az éjjel kettős rablógylkosságot követte el ismeretlen tetesek. Kiásták özvegy Szabó Lőrinczné korcsmájának a falát és a támadt résen bementek a házba. Ott aludt a korcsmárosné és a cselédje, Nagy Mari, kiket a gonosztevők vadállati kegyetlenséggel szurkáltak össze késeikkel. Véres tetűk után összeszedtek pénzt és értékneműeket és elmenekültek. Réggel vették csak észre a szomszédok, hogy Szabóné házában a fala ki van ásva. Betörték a szobákba és ott a földön találták vérben fekvő korcsmárosné és a cselédleányt. Szabóné már halott volt, de a leány még lélegzett. Orvosi kezelés alá vették, de eddig még nem tért vissza az öntudata. A gyilkosok kilétét nem is gyanítják. Csak a leány tudna róluk felvilágosítást adni.

— Ovoda-felavatás. Holnap avatják fel Kassán a város újonnan épített ovodáját, amelyet tíz év előtt Bubits Zsigmond megyés püspök kezdeményezésére, a kassai vallásos és jótékonyági egyesület alapított. Azóta ez az intézet állandóan 180 kised nevelését intézi és igazán elismerésre méltó sikerrel vezeti a tót ajku gyermekek magyarosítását. Az intézet élén jelenleg P. Machacsek Method domonkosrendi áldozár áll, aki avatott kezekkel igyekszik megvalósítani a kassai megyés püspök hazafias intenczióit ebben az intézetben. Egy év előtt ugyanis kétezer kötetes magyar népkönyvtárt állított fel közadakozásból, az idén pedig tizenkilencezer forint költséggel megépítette az intézet új és csinos egyemeletes házát. Az intézet ezenkívül naponta 15 gyermeknek ad ingyenes ellátást, ötvennek pedig két-két krajczárért meleg ebédet. Gróf Andrássy Dénesné méltányolni óhajtott az intézet vezetőjének ilyenmő emberbaráti működését; azért legujabban, a múlt hónap 26-án, 3000 forint adományt nyújtott át az igazgatónak az intézet céljaira. Holnap maga Bubits Zsigmond megyés püspök fogja végezni az ovoda felszentelését és úgy ő, mint a tanügyi hatóság meleg óvációkban fogják részesíteni a szerény domonkosrendi szerzetes-igazgatót, aki pusztán lelkesedésből remek palotát emelt összekéregtetett pénzből Kassán a magyar kisedóvás ügyének.

— Gyilkos szerelmesek. Salernoból érkező hírek szerint ott szörnyű gyilkosság történt, melyet egy szerelmes pár követett el. Emilio Iovanne nyomdatulajdonos házában lakott egy Maria Freza nevű husz éves tanítónő az édesanyjával. A tanítónő szenvedélyes szerelmre gyuladt házigazdja iránt és Iovanne, habár már felesége és három gyermeke volt, viszonzta a leány szerelmét. De Maria anyja lépten-nyomon akadályokat gördített a szerelmesek elé és azzal fenyegetőzött, hogy mindent elárul Iovanne feleségének. Néhány nappal ezelőtt aztán a még erőteljes és teljesen egészséges öregasszony hirtelen megbetegedett s egy-két órai szenvedés után meghalt. Tegnap vacsora után Iovanne felesége és három gyermeke is súlyosan megbetegedett s az asszony és legkisebb gyermeke még az éj folyamán meg is halt. A házban oly hirtelen történt tömeges halálozás gyanút keltett az orvosokban, akik erre megvizsgálták az ételmaradványokat és megállapították, hogy azok mind belladonnával voltak megmérgezve. A szerelmeseket nyomban letartóztatták. A gyilkosok lakásán házkutatást tartottak és ennek során ott még sok mérges boglyót találtak.

— A Royal nagyszálló új kávéházának berendezése a Paris mellett levő fontainebleaubeli kastély Mária Antoinette híres szobáinak hű motívumai után készült. Így a bronzal kirakott kandalló különösen hűen hasonlít a királyi lakosztály játszótérének kandallójához. A pompás gobelinek szövése valódi műremeke az iparágak; a csillárok a versaillesi Galerie de Glaces kastély másolatai. Ez a kávéház stilszerű sajátosságánál és régi, valódi motívumainál fogva kiváló benyomást gyakorol mindenkire és berendezése Budapest egyik látványosságává teszi. A terveket és berendezést Schmidt Frigyes Ottó budapesti czég készítette. A kávéházat holnap nyitják meg.

— Összezsuzta a mozdony. Kötelességteljesítésének esett áldozatul tegnap Pozsonyban egy szegény vasutasműhely, a harminczkilenc éves családos Róza János. A lámpákat kellett felgyújtania a Szombathely felé készülő vonatban s mikor dolgát végezte éppen le akart szállani az utolsó kocsirol, a háta mögött jövő segélymozdony úgy odavágta az útközébe, hogy összezsuzott mellette, eszméletlen állapotban kellett a szerencsétlent az országos kórházba szállítani. Életbenmaradásához nincs remény.

— A Zoltán-féle csukamájolaj a legjobb és megbízható szer különféle gyermekbetegségek (angol-kór scrophulosis, földvész stb.) keletkezésének elhárítására. Úvegenként 1 frtert kapható Zoltán Béla udvari szállító gyógyszerárában. Budapest, V., Széchenyitér, Nagykorona-utca: sarkán.

Nápirend.

Naptár: Szombat, november 5. — Római katolikus: Imre herceg. — Protestáns: Imre. — Görög-orosz: (október 24.) Aretasz. — Zsidó: Marcheschvan 20. — Nap két óra 35 perczkor reggel, nyugszik: délután 4 óra 19 perczkor. — Hold két: este 9 óra 50 perczkor, nyugszik délután 12 óra 1 perczkor.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig. Nemzeti múzeum: Képtára, nyitva délelőtt 9—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (erillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődij mellett tekinthetők meg.

A „Hódoló díszfelvonulás”, Eisenhut Ferenze óriási körképe Városliget, Andrássy-ut végén, látható reggel 9-től este 5 1/2 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermek-jegy 30 krajczár.

Kegyelmet a bacillusoknak.

Az országos közegészségi tanács egyhangu határozatával a következő felterjesztést intézte a belügyminiszterhez:

Nagyméltóságú Belügyminiszter Ur!

A Bécsben előfordult laboratoriumi pestis esetek következtében úgy ott, mint nálunk oly mozgalom keletkezett, mely nem csak a tudományos haladásnak, hanem a közegészségügynek is legnagyobb ártalmára válik.

A félrevezetett és minden valódi ok nélkül megriadt közvélemény a bakteriologiai vizsgálatokat oly veszélyeseknek tartja, hogy még hatósági intézkedéseket is követel azok elnyomására, amelyek tényleg, a közvélemény nyomása alatt el is lettek rendelve.

Ily körülmények között, hivatásunkból folyó kötelességünknek tartjuk, a téves felfogások által nagy mérvben veszélyeztetett közegészségügyi érdekek szemmel tartásával, álláspontunkat ez ügygel szemben jelezni és Nagyméltóságodnak tudomására hozni.

A bakteriologia fejlődése és az ezzel egybekötött vizsgálatok nem csak a szenvedő emberiségre váltak üdvöseké, hanem az állatokon véghezvitt s bizonyos betegségek ellen, mint anthrax stb. hatályos oltások tagadhatatlan és elismert eredményei azokat nemzetgazdasági szempontból is igen értékesekké tették.

Mai napság senki se fogja már tagadásba venni, hogy a diphteria ellenes gyógyszer, úgy mint a veszettség ellenes oltások a gyermekeknek ezreit s számos megmárt felnőtt egyént mentettek meg a haláltól.

Ugyisint tagadhatatlan az is, hogy a bakteriologiai vizsgálat folytán állapíthatók meg leggyorsabban az emberiséget pusztító nagy járványoknak, mint a kolerának, pestisnek első esetei és ez által megadatik a lehetőség arra, hogy azon első esetek elszigetelése által az öldöklő járványok tovaterjedése meggátoltassék.

Működ tehát a bakteriologiai vizsgálatokkal az egész ország, sőt egy világrész lakóinak pusztító járvány ellen való sikeres védelmezése van összefüggésben: azokat megakasztani azért, mert Bécsben, vagy bárhol máshelyt ki nem derített okokból vagy a kellő óvatosság elmulasztása folytán a gyógyszeres készítésével foglalkozók esetleg meg is halhatnak, a z e g é s z e m b e r i s é g e l l e n e l k ö v e t e t t b ű n v o l n a.

Azok közül, kik saját életük veszélyeztetésével szolgáltak a tudománynak már sokan estek áldozatul hősiességüknek; tanárok, tanársegédek, kórházi orvosok s magánygyakorló orvosok is elég gyakran veszítik el életüket az emberiség szolgálatában, de azért még egy művelt államban sem jutott érvényre az a nézet, hogy emiatt az emberiség javára szolgáló tudományos kutatást kelljen betiltani s annak eszközeit megsemmisíteni.

Ily nézetek érvényesítése mellett majdnem minden kísérleti tudomány ápolása lehetlenné válnék; a vegytani természettani kísérletek folytán is fordultak elő halálos kimenetelű balesetek, de azért senkinek sem jutott eszébe azon tudományok eszközeit elkobozni.

A bakteriologiai vizsgálatok kellő óvatossággal eszközöltetvén, sem a vizsgálóra, de annál kevésbé a közönségre veszélyes nem járnak; az pedig, aki ily tudományos vizsgálatokkal foglalkozik, legjobban ismeri azon veszélyeket, melyek a kellő óvatosság elmulasztásából származnak s ugyanazért az ily mulasztástól legelőbb is saját érdekében fog óvakodni; s tényleg hazánkban a szóban forgó vizsgálatok, habár azok úgy Budapesten, mint Kolozsvárt az egyetemi és más bakteriologiai intézetekben gyakoroltatnak, semmiféle balesetre alkalmat nem adtak és kellő elővigyázat mellett a jövőben sem fognak adhatni.

Czél szerűtlen és minden tekintetben czél nélkül való is lenne az ily vizsgálatokra szolgáló intézeteknek, a székesfővárosban vagy más városban kívül való elhelyezése, mert ez által az infectió — ha tényleg megtörténhetnék — nem lenne elkerülhető.

Tekintve az előadottakat, arra kérjük Nagyméltóságodat, miszerint mint a közegészségügyi intézkedéseknek legfőbb öre, a bakteriologiai intézeteket, úgy mint a bakteriologiai vizsgálatokat épen a közegészségügy érdekében az indokolatlan félelemből vagy bármely más okból származó s a közművelődéssel is ellenkező támadások ellen védelmébe és oltalmába venni méltóztassék.

Kelt Budapesten, 1898. november 3-án tartott tanácsülésben.

Dr. Csáthy Lajos
miniszteri tanácsos, a tanács
jegyzője.

Dr. Müller Kálmán,
elnök.

Nagyon sok igazságot, nagyon sok megszívlelendő dolgot mond a közegészségügyi tanács kegyelemkérő felterjesztése. Csak hogy azért még most is, utólag is csak köszönetet és elismerést mondhatunk a belügyminiszternek, hogy a veszedelem napjaiban a veszedelmes csirák gyors elpusztításáról gondoskodott. S bizony minden komoly érv dacára most is azt tartjuk kívánatosnak, hogy a bacillusok

közül legalább a pestis-bacillusnak semmi esetre se kegyelmezzen meg a miniszter. Ennek az egynek nem, legalább addig nem, amíg teljes bizonyosságunk nem lesz róla, hogy minden veszedelmet kizáró módon tudnak vele bánni, vagy olyan helyen tartják, ahol teljesen hozzáférhetetlen.

Nagy érdek a tudomány érdeke, s nagy tiszteletet érdemel, aki az élete kockázatával is szolgálja a tudományt. De csak addig, amíg a saját életét kockáztatja, s nem a miénkét. Aki olyan nagyon elszánta magát erre a veszedelmes tanulmányra, aki halhatatlanná akarja magát tenni még az élete árán is, ám menjen Bombayba, Kalkuttába, ott tanulmányozhatja a pestisbacillusokat kedvére. De ne hozza ide a veszedelmet közénk, mert a fertőzés sokkal könnyebben megisméltöhetik, mint az a csudával határos szerencse, hogy idejében és teljesen lokalizálni tudják a veszedelmet. A bécsi eset csak példa lehet az óvatosságra, de nem biztosíték a baj elfojtására.

A szérum-gyártás lehetősége se érv arra, hogy a bacillusra szükség van. A pestis-szérumról még nem tudjuk, hogy gyógyítja-e a pestist, de a bacillusáról már tudjuk, hogy pestist okoz. S elvégre is, minek nekünk a pestis-szérum, ha magát a pestist távol tartjuk?

Az ártalmatlan vagy teljesen kitanult bacillusokat tehát csak neveljék vigán, de a pestis-bacillusnak nincsen kegyelem.

Tiszt urak a tartalékban.

A tartalékos tisztek ma voltak ellenőrző szemlén. Nem is fő rapport ez tulajdonképen, csak uniformis-szellőztetés. Nem mehetett ma az ember tíz lépést a főváros jártabb utcáin, hogy egy-két hadnagy urral ne találkozzott volna. Már korán reggel egymást érték: ki gyalog, ki kocsin, ki pedig az arany középutat választva, villanyoson.

Kilencz órára megritkultak a városban: ekkorra volt kitűzve a honvédeknél és a közös hadseregnél is a szemle kezdete. Azok, akik az idén fegyveres szolgálatban voltak, nem kötelesek az uniformis hivatalos szellőztetésére, azok csak a jövő esztendő november hava negyediken parádézhatnak majd.

A honvédeknél a házi-ezred új álló-úti Ferencz József kaszárnyájában volt a fő-ellenőrzési szemle. Itt gyülekeztek össze a tisztek étköz termében valami négyszázán: huszárak, gyalogosok, orvosok s talán három tartalékos katona-pap. Mint valami népgyűlés úgy zajong a nagy sokaság. Mindenkinek van valami mondanivalója, amíg egyszerre el nem harsog a:

— Vigyázz!

Megcsörren a kard, valahogy utat nyitnak Hartmann Emil alezredesnek és Jázony Lajos századosnak, miközben tipeg-topog az egész gyülekezet. Ha nem nyári hadnagy urak volnának, hogy pattogna most az alezredes ur:

— Tiszt urak! Vigyázz volt! Beléptem a terembe.

Megtehetné ugyan most is, de mit leczkészenen s valakit. Az ezred kiegészítőparancsnokai rendszerint nagyon szelid, kedves öreg urak. Elsorolta, miféle változások történtek a múlt esztendő óta a fegyveres hatalomban. Ajánlotta, hogy december másodikán mindenki vegye át a jubileumi emlékérmét s azután a tiszt urak csapat-testenkint és fegyvernemenként egyesével oda állottak az asztal elé, amelynél az alezredes üldögélt. Mindegyik átadta a vagyoni állapotáról szóló igazolást, összeütötte a bokáját és ment tovább. A sor a házi-ezrednek, a budapesti első honvédegyalozezrednek a tartalékos tiszteivel kezdődött.

— Hadnagy urnál még szeptember elején van az időszámítás — mondja Hartmann alezredes az egyiknek.

— Alezredes ur, alázatosan jelentem, nem értem a megjegyzést.

— No, mert a hadnagy urnál még nem következett el az udvari gyász. A portóépéről hiány-

zik a fátyol és tessék majd november tizennegyedikén fátyolba vont kardbojittal jelentkezni!

Tíz-tizenöténél fordult elő az ilyen kis rendre-utasítás s dél volt, mire a szemle bevégződött.

A közös hadsereg tartalékos tisztjei a Károly-kaszárnyában a tiszt kaszinóban jöttek össze. A rozoga nagyterem utoljára látott ekkora társaságot. Lányi őrnagy hadkiegészítő-parancsnok tartotta a haupt-rapportot, akit mikor belépett, néhányan éltetni is próbáltak.

— Tiszt urak! kiáltott nagykeményen, a tartalékos havidijasok a szemle alatt katonai fegyelem alá tartoznak, amiből következik, hogy minden tetszésnyilvánítástól óvakodjanak.

Itt is a december második háladáó istentiszteletet és a jubilaris érmek átvételét ajánlották a tartalékos tisztek figyelmébe. Három helyen lesz tábori mise: a Mária Terézia-kaszárnya földött lovagló-iskolájában, a zugligeti és a váci határi lovagló-tereken.

— Jöjjenek el az urak valamennyien az istentiszteletre.

Ezután beszédtek az igazolványokat, az ugynevezett személyi tudósítványokat és a tömérdek tarkaruháju, többé-kevésbé ifju és nyalka sztratégá levonult a váci-utczára — parádézni.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* A bagdadi hercegnő. A Nemzeti Színházban ma este Dumas egy régibb színművét, „A bagdadi hercegnő“-t elevenítették fel. A czimszerepet, amelyet ezélt Helvey Laura játszott, ma Hegyesi Mari adta először. A bagdadi hercegnő egy király és egy kalandor gyermeke, az előbbinek minden büszkeségével, az utóbbinak minden könnyelműségével, léhaságával. A különös aszszony fejedelmi gögjét, a becsületében megsértett nő boszuját, fájdalmát, szenvedélyét kellően kifejezni, sokkal változatosabb skálát kíván, mint aminővel Hegyesi Mari rendelkezik. Csak az utolsó jelenetben, amikor az anyai szeretőt legyőzi a büszkeséget, legyőz minden más szenvedélyt, csak ebben a jelenetben hallottuk egy perczre megszólalni az érzés hangját. Gyenes értelmesen adta a számító szerelmeit, és kisebb szerepében is kitűnt Vizvári jóízű humorával.

* Kamarazene. A Grünfeld-Berkovits-Riedl Bürger vonos négyes vasárnap délután négy és fél órakor Eibenschütz Ilona zongoraművésznő közreműködésével tartja ezidei első kamaraszállást a Royal-szálló dísztermében a következő műsorral: 1. Haydn: Vonosnégyes D-dur XIV. száma a kiválasztottak közül. 2. Dvorák: Zongoraötös A-dur (zongora: Eibenschütz Ilona). 3. Beethoven: Vonosnégyes E-moll op. 59. II. szám.

A budapesti kamarazene-egyesület második estéjét november 11-én tartja meg. Közreműködik: a Hubay-Herzfeld-Waldbauer-Popper négyes társulat és Gmeiner Lúla hangversenyénekesnő, ki mostanában Németországot utazza be. A műsoron van Dvorák F-dur négyese és Mozart D-moll négyese. Gmeiner Lúla Liszt, Schumann és Brahms dalaiból énekel néhányat.

* Bisson-jubileum a Vigszínházban. Bisson bohózata, „A hálókocsi ellenőre“ holnap, szombaton éri meg a Vigszínházban huszonötödik előadását. A legközelebbi eredeti újdonságból, Thury Zoltánnak „Katonák“ című háromfelvonásos színművéből, napról-napra folynak a próbák.

* Hétzáz ballet! Európa ballet-habituéinek repesni fog a szívök a nagy örömtől. Nem kevesebb, mint 718 balletszövegkönyv érkezett be arra a pályázatra, amelyet Strauss János a „Wage“ utján hirdetett. A jury két tagja, Hanslick udvari tanácsos és dr. Lothar már ki is jelentették, hogy melyiket tartják a legjobbnak, amire Strauss azonnal elkezdte a megzenésítést. A szövegkönyv egy modern mese, amely eleinte a szürke ó-korban, majd a középkorban, végül a mai Bécsben játszik. A pályázatra beküldött szövegkönyvek legnagyobb része, körülbelül hatvan százaléka, Németországból, főleg Berlinből érkezett, egy-kettő Francia- és Olaszországból, hat Amerikából és vagy száz Bécsből. A pályaművek között van néhány nagyon eredeti is, így az egyiknek a szereplői kizárólag —

bolhák, bizonyára mert csak ugrálniok kell, ami a balletben a legfontosabb. Loie-Fuller hatása is meglátszik sok balletben; a trójai háború és a reklám is tárgya egynehány pályaműnek. A pályázat végleges eredményét e hónap közepén hirdetik ki.

* Pierre Loti első darabja. A párisi Antoine-színházban a napokban került színre Pierre Loti első drámája: „Judith Renaudin.” A közönség, amely lázas érdeklődéssel várta a premiéret, nem fogadta nagyon barátságosan az első felvonást, később azonban jobban felmelegedett. „Judith Renaudin” a francia vallásháború egy epizódját tárgyalja a nantes-i edictum felfüggesztését követő napokból és akaratlanul is több helyen időszerű kérdéseket is érint.

Bibliás asszony.

— Operette 4 képből. Szövegét írták Mars és Hennequin, zenéjét szerette Viktor Roger. Bemutatója a Népszínházban, november 4-ikén. —

Eszünkbe jutottak a Halévy történetei a ballettről. Mert a ballet-öltözök sajátos világához senkinek sem volt biztosabb kulcsa, mint Ludovic Halévynek. Nem tudom, emlékeznek-e önök arra a gyönyörű kötetre, amelyet Halévy a Cardinal-családról írt? Elragadó finomsággal ügyelte meg ez a kötetlen nyelven író nagy poéta a ballet-családot.

Leírta nekünk Cardinalné asszonyt, a mamát, burnóttól megfeketült orrával és ezüst pápaszemével, és Cardinal urat, a ballet-lányok papáját. Az asszony gyűlöli a commune-t, mert a commune föntartja ugyan az operát, de a ballet nélkül; Cardinal papa ellenben tüzzel-vassal szeretne elpusztítani minden arisztokratát, bár titokban jól tudja, hogy felesége eladja a két lányt, Paulinát és Virgininát, marquisknak és általában régi történeti nevek viselőinek.

— Ami engem illet, mondja Cardinal mama, én egészen a versaillesiak pártján voltam... Ha a császárság még két vagy három évig tart, Paulina ma már valami és a pozíciója kétségkívül biztosítva van...

Mert az arisztokratikus társadalmak mindig kedveztek a balletnek. Különösen abban a letűnt világban, mikor a párisi régi opera hátsó folyosóin még füstölögő petroleum-lámpákkal világítottak. A homályos, szűk sikátorokban lesték a túllruhás lánykák, a heliotropok, liliumok és myosotisok a rendező csöngettyűjét. Azok a gyermekek, akik tizenhárom éves korukig oly kellemetlenül esanyák, aztán hirtelen átídomulnak. Mily mesés carrierek is voltak azok a császárság idejében! Huszonnégy óra alatt az ilyen lányka bucsut mondott a zigzagos ballet-folyosóknak és harmadnap már kiírták a „Gil Blas”-ban mint jelenvotlat, aztán tizenegy cselédet, groomot és egy külön gyóntató atyát tartott.

Azóta a ballet-folyosókban is már villammal világítanak. A régi, nagystílű ballet-történeteknek már vége, de néha — nagyon ritkán — még sutognak egy-egy szenzációról a párisi klubokban. Most néhány éve, hogy elbeszélgettek épen arról a gyöngéd figyelemről, amelylyel Lipót belga király Párisban időzvé, körülvette Cléo de Mérode-ot, a híres táncosnőt. Oly szép volt a történet, hogy ahány hátgerincz sorvadott a Faubourg St. Germain régi főúri házaiban, valamennyi visszasírta a multat és a családi képtárak falain, mint delejes áramtól, egy percze megmozdultak a rizsparos ósók arczképei.

Tegnap, a „Bibliás asszony” főpróbája után egy külön kis cikkben elcsevegtünk Cléo de Méroderől, a szép táncosnőről és beszéltünk kalandjairól, amelyekre kilencz águ és még becsesebb koronák vetik fényüket. Mars és Hennequin, a ma bemutatott operette szövegírói, felhasználják Cléo de Mérode életéből azt az epizódot, amelyben a szőke Cléo fölvitte a dolgát egy királyi pártfogóig. Ime a mai hiboros és hermelines istenek sem mások, mint a régiek, csak egy új Offenbachra van szükség, aki elébük tartja a tükröt.

Cléo de Mérode-ot a „Bibliás asszony”-ban Theanak hívják. Bolondul érte egész Páris, egyik udvarlója, a longobárd király pedig fejedelmi barátainak is ajánlhatja. Nagynénjének, Maréchal asszonynak a védőszárnyai alatt nő fel. Ez a derék asszonyság szakasztott olyan, amilyennek Ludovic Halévy lefényképezte a ballet-mamát. Ügyel arra, hogy Thea adja el szerelmét drágakövekért, de szerelmes ne legyen soha. Ő is kapott valamikor egy imádójától havonként 3000 frankot, — addig, amíg nem szerette. Mikor aztán Maréchalé szerelmes lett, a 3000 frank járadék elmaradt és ehelyett imádójától — verést kapott!... Az ő elve attól fogva az, hogy mindent pénzért kell eladni.

— A ballerina, aki szerelmes lesz, olyan, mint az a cukrász, aki maga eszi meg a süteményeit!...

Ez Maréchalné asszony axiomája. Ma már csak kártyát vet a ballet-lányoknak és ellátja őket jó tanácsokkal. Valamikor ő is hódított. Egy herceg 1878-ban megígérte neki, hogy ha sikerül trónra jutnia, elveszi feleségül. Azóta a herceg nyomtalanul eltűnt.

Nos, Maréchal asszony védenczét, Thea, körülrajongják az imádók. Köztük van Chatellerault marquis is, egy feleséges ember. Neje, Edith asszony végtelenül csinos, de kissé prude, mint sok angol-amerikai asszony. Szorgalmasan forgatja a bibliát (innen a darab czime) és ha férje alkonyatkor bejön a szobájába, — tüstént lecsavarja a lámpát. Chatellerault ur még soha sem látta feleségének gömbölyű vállát. Tehát nem látott még semmit.

Ezért horul ő oly szívesen Thea hajlékony lábaihoz. Thea nagyon szép és kevésbé szemérmes. Edith asszonyt azonban bántja férjének hűtlensége. Fölkeresi tehát a táncosnőt öltözőjében és ott egyszerűen megtanulja, hogy kell a férfakkal kaczerkodni. A dolog nem oly nehéz, mint ahogy képzelte. Edith fölveszi Thea egyik jelmezét és csábító művészetét rögtön kipróbálja III. Ernő királyon, aki egyenesen azért jött Párisba, mert a longobárd király fölhitte figyelmét a szép Theara. III. Ernő most Edithet nézi Theanak és meghívja estélyre.

A tisztességes asszonyka azonban nem feledkezik meg magáról. A király egy boldog pástor-órát remél tőle és az est sötétjében csakhamar karjai közé is szorit egy nőt, de ez nem Thea, se nem Edith — hanem Maréchal asszony, aki III. Ernő cyrill királyban fölismeri régi imádóját, a trónkövetelő herceget 1878-ból.

Edith asszony pedig megtanulván kaczerkodni, most már vissza tudja hódítani a férjét. A marquis nem tér többé vissza Theához, a marquisné pedig nem csavarja le többé a lámpát...

Ehhez a szöveghez Roger igen csinos és fülbemászó zenét írt. A legértékesebb benne Edith újított kupléja az első képből.

Az újdonságot, amely Heltai Jenő pompás fordításában került színre, a közönség nagy tetszéssel fogadta. A zsufolt nézőtérén nevettek, tapsoltak és ujrátattak.

A czimszerepet Kury Klára játszotta nagyon sok bájjal. Ellenben Bárdi Gabi nem tudott boldogulni Thea szerepével. Ezt a kedves és szép asszonyt epizód szerepekben mindig szívesen látjuk, de ahhoz, hogy egy alakot érdekessé tegyen és kinövesszen, nincs elég szinpadí espritje. Thea arról dalol, hogy valamikor nagyon sokan ismerték őt, a szőke gyermeket, de senki sem sejtette, hogy még mire nem viszi. Valamikor talán néhány sou volt az ára egy ölelésének, ma egy gyémántnyakékba kerül — egy mosolya. Maga ez a dalocska már annyi pikantiériát és szinpadí furiangot kíván, amennyivel Bárdi Gabi nem rendelkezik. Itt a Hegyi Aranka művészetére lett volna szükség: ő annak a ballet-öltözöknek a levegőjét forróvá és mámorossá tudta volna tenni. Hegyi Aranka minden alakjának meg tudja adni a különleges zománcot: ő az operette-szinpad legnagobb emalleusa. Es épen itt válnak el az ő és a Kury Klára utjai. Kury a saját egyé-

niségét játsza (persze egy végtelenül kedves egyéniséget), Hegyi Aranka a szerep egyéniségét. Kury az egyéniségéből szerepet csinál, Hegyi a szerepből egyéniséget. Mind a kettő nagybecsű tehetség, bár „tisztalóik” nem értik meg egyiket sem.

Rendkívül szeretetreméltó volt Németh (cyrill király), elegáns Szirmai a marquis szerepében, és — hogy a legkiválóbbat utoljára hagyjuk — tüneményes Csatai Zsófi, ez a nagy mesternő, mint Maréchal asszony. Igazi Halévy-szerű alak volt, mert a Csatai Zsófi művészete belelát mindennek a lelkébe.

A nézőtérén igen meleg hangulat uralkodott, amelyből kijutott a veszedelmesen csinos táncosnőknek is. m. g.

FŐVÁROS.

(A tízmillió kölcsön.) A pénzügyi és gazdasági bizottságban ma szóba került a kövezési tízmillió kölcsön ügye is, amelyet a közgyűlés a minap agyonszavazott. Herzog Péter interpellálta meg az elnököt, hogy a nagy kövezési kérdés már most milyen fórumok elé kerül. Mert szükséges volna, hogy a pénzügyi és gazdasági bizottság minél előbb foglalkozzék az ügygyel. Az elnök megnyugtatta a fölszólalót, hogy a budget tárgyalásának folyamán elegendő alkalma lesz erre a bizottságnak. A középítési bizottságban is szóba került a kérdés. Sámuel Lázár szólalt föl s kérte az elnököt: hason oda a tanácsnál, hogy a közgyűlés legutóbbi elődázó határozatával szemben is, vegyék föl az elhalasztathatlan kövező-munkák költségeit a költségvetésbe. A középítési bizottság csatlakozott Sámuel Lázár óhajlásához.

(A névtelen jegyző szobra.) A király ajándékából fölállítandó szobrok közül a Béla király névtelen jegyzőjének szobrát a képzőművészeti bizottság a várpalotához vezető utnak a Lógody-utca fölött levő részére tervezi. A középítési bizottság ma Hauszmann Alajos indítványára abban állapodott meg, hogy a szobrot a várpalotához vezető út legelső részén levő kis ligetben helyezték el.

(A főváros egészsége.) A tisztí főorvos most adta ki a főváros szeptember havi közegészségi állapotára vonatkozó jelentését. Eszerint, bárha a halálozások száma augusztus hónaphoz képest csökkent, a közegészség állapota mégis kedvezőtlenebb volt, mert a ragadós betegségek szaporodtak. Emelkedett különösen a vörheny-, a hagymáz- és a kanyaró-megbetegedések száma. Járvány jellegével azonban egy ragályos betegség se lépett fel.

Élve született szeptemberben 1827 gyermek; meghalt (a katonák, továbbá az utról jöttek levonásával) 1089 ember és így a születések 738-czal múlták felül a halálozásokat. Az elmúlt utolsó öt év kilencz első hónapjában a születési és halálzási esetek a következőleg viszonylanak egymáshoz:

1894-ben élve született	15.192;	meghalt	9.760
1895-ben	16.442;		10.463
1896-ban	15.540;		10.636
1897-ben	17.017;		9.725
1898-ban	16.034;		9.694

Szeptember hónapban a székesfőváros összes nyilvános és magánkórházaiban, valamint az egyéb gyógyintézetekben gyógykezelték 7857 fekvő és 6591 járóbetegét, tehát 2386-al kevesebbet, mint augusztusban.

A tisztí főorvosi hivatal közegészségügyi szempontból szigorúan megvizsgálta a különböző piacokat, pályaudvarokat, színházakat és egyéb nyilvános helyiségeket. Lakást 1866-ot vizsgáltak meg, melyek közül tizenhatban betöltötték az ottmaradást.

Érdekes az a statisztika, amely az elkobzott élelmiszerekről szól. Eszerint elkoboztak 472 liter tejjet, 17 liter tojást, 29 kiló vajjat, 110 kiló húst, 45 kiló hentesárut, 66 kiló halat, 134 darab baromfit, 145 kosár gyümölcsöt, 126 kosár zöldséget, 7586 ugorkát, 1665 dinnyét, 857 tojást stb.

Az állategészségügy nem volt kedvezőtlen, amennyiben egyes, szórványosan előforduló takonykóros eseteket leszámítva, járványosan semmi fertőző bántalom sem lépett fel.

VIDÉK.

* (Az obstrukció ellen.) Több megyebizottsági tag kérelmére Torontál vármegye főispánja november tizenegyedikére rendkívüli közgyűlést hívott egybe. Csongrádmegye és Temesvár obstrukció ellen való átiratát tárgyalják.

Sopron város törvényhatósági bizottságának klubja — mint nekünk táviratozzák — ma este értekezletet tart a „Pannonia” szalóban, hogy kieszközölje a rendkívüli városi közgyűlésnek az egyetlen tárgya annak az indítványnak az elfogadása lesz, hogy a törvényhatósági bizottság intézzen feliratot a képviselőházhoz az obstrukció megszüntetése érdekében.

* (Az önálló vámtérületért.) Debreczen város függetlenségi polgársága e hónap hatodikán, vasárnap, népgyűlést rendez az önálló vámtérület és nemzeti bank érdekében, melyre az országgyűlési függetlenségi és negyvennyolcas pártot is meghívta. A párt részéről a népgyűlésen részt vesznek Kossuth Ferencz, Papp Elek, Szalay Gyula, Kiss Albert és Mezőssy Béla országos képviselőt.

* (Megismételt kongresszus.) Ujvidékről táviratozzák: A szerb egyházközösség tegnap Gavriła indítványára egyhangulag elhatározta, hogy kérvényt intéz a felségéhez a kongresszusnak újból való összehívása érdekében. Együttal hasonló eljárásra felszólította a többi egyházmegyét is.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Pálmai Ilka pöre. Az ezredéves kiállítás fényes ünnepségei között bizonyára az érdekesekek közt lett volna az az est, amelyen Pálmai Ilka énekelt volna. A jegyvevő-konzorcium üles plakátokon hirdette a vendégszereplését, amely azonban, a primadonna hirtelen lemondása következtében, elmaradt. Eddig a dolog rendben lett volna, csak hogy Pálmai a jegyből a hangversenyre ezer forint előleget kapott s bár a hangverseny elmaradt, nem adta vissza a pénzt. A jegyből a bepörölték az énekesnőt a budapesti törvényszéknél és kétezer forintot követeltek rajta. Pálmai Ilka illetékességi kifogást emelt, mert ő Bécsben lakik. A törvényszék azonban megállapította a maga illetékességét először is azért, mert a szerződést Budapesten kötötték volt, másodsor azért, mert Pálmai Ilkának Budapesten kellett volna énekelnie. A primadonna az illetékesség dolgában a táblához fellebbezett, amely azonban Hajdu táblai bíró előadása mellett, ma helyben hagyta a törvényszék végzését.

— Csaló házaspár. Temesvári tudósítónk táviratozza: Az itteni törvényszék ma tárgyalta Hegyi Károly volt adóosztály bűnügyét. Hegyi a kezébe álló lajstromokból kikutatta azokat a hagyatékokat, melyek követelési joga már elévült női nevekre szóló hagyatékokkal manipulált, mert mindig a feleségét használta föl csalásai kivételéhez. Az elévült hagyatékokat hamisított törvényszéki végzésekre különböző vidéki városokba utalta ki és a felesége felvette ott a pénzt. Kétszáz rendbeli okirathamisításért helyezették volt vád alá Hegyit. A nejét, egy csinos fiatal asszonykát pedig bűnrészességért vonták felelősségre.

A mai tárgyaláson mindketten azzal védekeztek, hogy a csekély jövedelemből nem tudtak megélni. Mindössze huszonkét forintjuk maradt havonta a nyugdíjilleték és óvadék levonása után. Ötvenegy rendbeli okirathamisításért mondta ki bűnösnek a törvényszék Hegyi Károlyt, kit negyedféltévi fegyházzal büntettek. Nejét bűnrészességért másfél évi börtönre ítélték. A csaló házaspár mindössze 4447 forinttal károsította meg a pénztárt. Az ítéletet úgy az ügyész, mint az elítéltek megfelelőbbézték.

— A tobai zendülők. A kikindai királyi törvényszék ma hirdette ki a tobai szociálista zendülők ügyében az ítéletet. E szerint a 42 vádlott közül huszonkettőt a vád alól felmentett, huszat pedig bűnösnek mondott ki. A fővádlottat, Kaslik Pált, szándékos emberölés büntetése miatt, hatóság elleni erőszakért, izgatásért és súlyos testi sértés-

ért tizenhárom évi fegyházra és nyolcz évi hivatalvesztésre ítélte.

Hatóság elleni erőszak büntetése és izgatás vétsége miatt Takács Pétert egy évi, Ördög Mihályt tíz havi, Gombos Józsefet és Fehér Györgyöt 8—8 havi börtönre, egyenkint 50—50 forint pénzbüntetésre és 3—3 évi hivatalvesztésre ítélte a törvényszék.

Hatóság elleni erőszak büntetése miatt Tóth István nyolcz havi, Kanász Mátyás kilencz havi börtönre és 3—3 évi hivatalvesztésre ítéltettek.

Korom János, Fehér József, Molnár István Sági István, Kurucz József, Sági János, Zsizsik Andrásné, Budai János, Tóth Antal és Bálint János 3—3 havi, Szántó Mihály pedig 4 havi fogságra ítéltettek a 92. szakasz alkalmazásával s a 20. szakasz felhívásával vétségé minősített hatóság elleni erőszak miatt.

Schweller Antal izgatás vétsége miatt 3 havi fogságra és 30 forint pénzbüntetésre ítéltetett.

Kanász Antal hatóság elleni kihágás miatt 3 napi fogságra átváltoztatandó 30 forint pénzbüntetésre ítéltetett, ez azonban a vizsgálati fogság által kitöltöttnek vétetett.

— Bitóra ítélt orvos. Angolországban az utóbbi időben nagyon elszaporodtak az olyan orvosok, akik jó honorárium fejében vállalkoznak rá, hogy a fejlődő emberi életet még csirájában elfojtják. Az angol törvényszékeknek alig volt hetük, hogy ilyen bűnügyet ne tárgyaltak volna. Ez arra indította a törvényhozást, hogy roppant szigorú törvényt hozzon az ilyen büntettek megtorlására. Az új törvény halálbüntetést szab erre a bűnre.

E törvény szigorát legelőször dr. John Lloyd Whitmarsh londoni orvos érezheti meg, kit a londoni törvényszék halállal végződő tiltott operáció miatt kötélhalálra ítélt.

Dr. Whitmarsh büntetést az ügyész vádlólevelében így mondja el:

— Ez év július 17-én miss Alice Bayly, aki szüleinél Woolwichban lakott, megjelent dr. Lloyd Whitmarsh lakásán, South-Kensingtonban, hogy tőle orvosi tanácsot kérjen. Felőrai konzultálás után a leány, akinek egyébként nem volt semmi különös baja, súlyos betegen hagyta el az orvos lakását. Oly gyengének érezte magát, hogy az alig két percznyi távolságban levő pályaudvarig is kocsin kellett mennie. Másnap elment a divatru-boltba, ahol alkalmazva volt, de csakhamar abba kellett hagynia a munkát. Hazament, hol ágyba kellett feküdnie. Miss Bayly akkor bevallotta anyjának, hogy az előtte való napon Whitmarsh orvos által operáltatta magát, hogy egy ballépése következményétől megszabaduljon. A kétségbeesett anya táviratozott dr. Whitmarshért, aki késő éjjel el is jött — részegen. A szülőket megnyugtatta. Másnap újból eljött. Alice Bayly ekkor már érezte, hogy számára nincs mentés. Kétségbeesetten kiáltott az orvosra:

— Mit tett ön velem? Félek, hogy ön megölt engem!

Dr. Whitmarsh erre mit sem felelt. Mikor elhagyta a házat, Alice Bayly a kórházba vitette magát. Harmadnapra iszonyu kínok közt meghalt. De halála előtt elhívatta a vizsgálóbíró és részletesen elmondta neki szenvedése okát, valamint a bűnös orvos nevét és címét.

Az új angol törvény megengedi a vádlottnak, hogy saját bűnügyében mint tanu szerepeljen Whitmarsh elhagyta tehát a „Dock”-ot (vádlottak padja) és a „Witnessbox”-ba (tanuk részére elkerített hely) lépett, ahol eskü alatt azt vallotta, hogy a bűntényt nem ő, hanem egy előtte ismeretlen orvos követte el és hogy miss Alice Bayly már betegen jött hozzá.

Ezzel a primitív védekezéssel azonban mit sem segített magán. Az esküdtek tíz szóval kettő ellenében bűnösnek találták. Főbenjáró bűnről lévén szó, egyhangú verdikre van szükség és elmarasztaláshoz, amiért is az esküdtek újból visszavonultak és most már egyhangulag kimondták a „bűnös”-t. A törvényszék erre dr. Whitmarshot kötélhalálra ítélte.

Várkonyi sajtópörei.

Teljes huszonnégy óráig tartott az esküdtek tárgyalása, egy egész napig és egy egész éjszakán át kutatták, vajjon vétkes-e vagy ártatlan Várkonyi István és Schmidt Jenő dr. ? Megszólaltak a teremben a szociálisták hangjai: vádló, védők és vádlottak beszéltek arról a nagy forradalomról, amelyet mindnyájan sejtünk, de senki sem tudja közülünk, hogyan lesz, mikor lesz? Amiről a tudósok és államférfiak évtizedek óta hasztalanul vitatkoznak, ami a mostani társadalmat szétronbolással fenyegeti: a szociálistákról irtak lapjaikba Várkonyi és Schmidt; a szociálistákról, a papi javak szabályozását fejtegették a „Földmívelő”-ben, az „Állam nélkül”-ben. És az esküdteknek a felett kellett ma döntenie, vádló és védők azon vitatkoztak egy teljes napig, hogy izgatás-e, amit irtak, lázítás-e, a hogyan irták?

(Uri hunczutság.)

Éjfél után három óra volt, amikor a negyedik „Lázítás” című inkriminált cikkre került a sor, amelynek szerzője dr. Schmidt Jenő.

Schmidt Jenő elvállalja a cikkért a felelősséget, de megjegyzi, hogy az uri hunczutság a g o t ü z ö k kifejezést nem írta kétzer.

Az elnök: Kire vonatkozik ez a kifejezés? Schmidt: Az a népnél közzsájon forog.

Várkonyi, a czeplédi, kijelenti, hogy az uri hunczutságot üzők kifejezést ő írta a cikkbe.

Az elnök: Következik az ötödik vádlólevél.

Eötvös: Mielőtt áttérnék az ötödik vádlólevélre, ismétlem azt az előterjesztésem, hogy Boros István egy próbacikket írjon.

— Majd csak az ötödik vádlólevél fölolvastása után fogunk erről határozni.

Az ötödik cikkért Várkonyi szintén Boros Istvánra hárítja a felelősséget.

Boros: A cikket én írtam.

Az elnök: Mikor írta?

Boros: Este szoktam írni, úgy sem tudok aludni.

— El tudja mondani a cikk tartalmát?

— Ecsetelem benne a munkások helyzetét, olyanformán, hogy a munkások igen rossz a helyzeté.

— Ön szociálista-párti?

— Az vagyok. Kivánom az egyenlőséget és a testvériséget.

— Mi az az arisztokrácia?

— Ami még ma is fönáll.

— Tudja-e, mi az a társadalmi rend?

— Olyan társadalmi rendet akarunk, hogy legyen mindenkinek megélhetése.

Eötvös: Ez az igaz beszéd, a többi mind üres fecsegés.

— Tudja-e, mi a néppárt? kérdi az elnök a körös-tarcsai elvtársat.

— A papi párt. Ezt olvastam a politikai lapokból.

(A próbacikk.)

Eötvös: Kérem ezeket a kérdéseket külön-külön jegyzőkönyvbe venni s azt is, hogy a tanu eme nagy filozófiai kérdésekre, politikai jelszókra, anélkül, hogy a cikket előbb fölolvasták volna neki, világosan megfelelt. Magyarországon egy pár egyetemi professzoron kívül alig ismerek más valakit, ki azokra hirtelenében okosan megfelelt. Ismétlem azt az indítványomat, hogy írjon Boros egy próbacikket.

Az elnök: Ilyen még soha sem történt. Föl kell tennem a kérdést az esküdtekhez, hogy a próbát megtegyük-e, de...

Eötvös: Bocsanat, ez megengedhetetlen dolog. Az esküdtek urak tehetnek kérdéseket, de indítványokat nem.

Az elnök: Miután a védő ellenzi, nem teszi föl a kérdést, hanem a bíróság most visszavonul.

A bíróság úgy határozott, hogy mellőzi a próbacikkírást.

Most a hatodik cikk következett.

Az elnök: Kinek a kézírása a bemutatott cikk kézírata?

Várkonyi (czeplédi): Antal Károlyé, akinek én diktáltam.

Várkonyi (a szerkesztő): Öcsém beküldte a cikket, én pedig hozzáírtam egyes részeket.

Végül sorra jött a hetedik cikk is, amely már nem a „Földmívelő”-ben, hanem dr. Schmidt Jenő „Állam nélkül” című lapjában jelent meg.

Dr. Schmidt kijelenti, hogy a cikk az ő kezírása és elvállalja érte a felelősséget.

A bizonyító eljárás ezzel véget ért s a próbacikkekre került a sor.

(A vádbeszéd.)

Dr. Geguss Gusztáv főügyész helyettes a szociálista sajtóról beszél. Ennek — ugymond — de különösen a „Földmivelő“-féle sajtónak szimboluma nem a magasban szárnyaló sas, nem a nyílroptű sólyom, amely elé szabadsága határait a saját szabadsága vonja meg, hanem annak az alattomos, a tolakodó veréb a jelképe, amely élálkodik a falusi viskók udvarán és elcsípi titkon a morzsát a szegények asztaláról. Micsoda emberek ezek, akik így kezelik a legnemesebb fegyvert, a tollat!

Azok a hamis állítások Várkonyi István cikkében és azok az otromba, meggyalázó kifejezések melyek a polgári becsületnek csorbítására bárkivel szemben is alkalmasak, úgy is mint a rágalmazásnak, úgy is, mint a becsületsértésnek sajtóvétsége kétségtelenül beleütköznek a büntetőtörvényre, mert köztisztviselő ellen, a hatóság emberei ellen vannak közzétéve és nyilvánosan használták. A szenvedély, az indulat, az erőszak hangja ez. Mindent megtettek ezzel a vádlottak a gyűlölet elhíntésére, a népharag felidőzésére.

A törvényes rend ellen intézi dr. Schmidt Jenő akkor is támadását és provokálta a népek szenvedélyét, amikor a tulajdont ostromolja, mert ez is egyike alapvető intézményeinek.

Mindez megállapítja ellene az ígatásoknak sajtóvétségét, de megállapítja a másik két vádlott ellen is.

Az önök ítélete uraim, így végzi az ügyész beszédét, amelynél a jogérzet és igazságszerzet mellett közre kell hatnia a bölcs előrelátásnak is. — legyen megtorlás a cselekedeteikben nyilvánuló bűnösségért a vádlottak, okulás polgártársai számára. Tanulja meg mindenki, a ki nem tudja, hogy tudni nem akarja és önmagunkkal is érezzük át, hogy a vas nem kell nekünk másnak, mint csak ekének. Ha pedig rátettük kezünket a békének erre a főszeles szimbolumára, az ekére, hogy alázantsuk nemzeti és gazdasági fejlődésünk termő talaját, akkor csavarjunk ki a békébontók markából minden fegyvert, legyen az bár maga az író toll és ajkainkon némissünk el minden olyan átkozott szót, amelynek üvöltése mellett nem egy gazfickó verte már törét a legnemesebb szívekbe.

(Eötvös beszéde.)

Eötvös Károly képviselő, Várkonyi védője első sorban a közvádló beszédére reflektált és azt mondta, hogy neki most nincs szüksége az ékes-szólás fegyvereire, mint az ügyésznek, mert tanui, bizonyítékai vannak. Ezután a szociálisták kérdését fejtegeti. A szociálistáknak — ugymond — igazságai vannak, azok előtt meg kell hajolni, azoknak az igazságoknak igazságot kell szolgáltatni, ha ezt nem teszi meg a társadalom, akkor a védekezés hiába való. Ami igazság a szociálistáknak van, annak győznie kell, ha minden tekintély romba dől is. Nem foglalkozom a szociálistákkal sokáig, mert akármennyire mondják Várkonyit szociálistának, akármennyire mondja ő magát szociálistának, ez a czeplédi földműves erélyes vállalkozó, becsületes kálviuista magyar ember azzal a vagyonnal, észszel, törekvéssel és becsvágygyal valódi szociálista nem lehet. Én tiszta magyart egyetlen egyet se láttam szociálistát, tiszta magyart, olyat, aki egészséges társadalmi, családi viszonyok között él, akivel született, vele nőtt fel, vele hal meg, vagy sohase hal meg, fájának egykor főnállott, egykor bekövetkező diadálomához való ragaszkodása, oly embert szociálistának nem láttam, akárminek mondja magát.

A védő ezután sorra veszi a Várkonyinak imputált sajtóvétségeket, taglalja az egyes cikkekre alkalmas szolgáltatott eseteket és a bizonyításnak a tárgyaláson kifejtett anyagát, különösen a kántor-jánosi esetet, melynél egy öreg ember a község háza udvarán csendőrök által lelövetett és előadja a Várkonyi ellen a rendőrség és bíróságok által megindított hosszadalmas eljárását. Közben igen érdekesen fejtegeti az 1848-iki sajtótörvényt.

Beszéde végén foglalkozik még Boross István szerepével. Boross kijelentette, hogy a cikkeket ő írta, Várkonyi azt mondja, hogy ő nem írta. Mikor ez a tény, mikor előáll az egyik és mondja: itt is ír oly cikket, mert paraszt ugyan, de ezt meg tudja csinálni, akkor az ügyész urnak nem szabad előállni azzal, hogy sértené az esküdteket, ha Boross szerzőségére nézve a bizonyításba belemenne. A büntetés, ha ki lesz mérve, annak megfelelő büntény is szükséges, mert anélkül a világ minden bírósága csak erőszakot alkalmaz. Az igazságszolgáltatásnak két mérlege van, az egyikben van a büntetés, a másikba nem elég a frázis, ott is nagy súlynak kell lenni. S mikor az egyik mondja, én írtam, a másik azt mondja, én nem írtam, akkor a másik mérlegbe a közvádló ügyész, ur nem tud egyebet mondani, mint frázist, erre igazságot mondani, büntetést kimondani nem lehet. Ezért én bizom az esküdteket, bizom a sajtóbírókban és kérek igazságot!

(Schmidt védője.)

Dr. Neuschloss Tivadar, Schmidt Jenő védője szolt ezután.

Másfelőrai védőbeszédében kifejti, hogy kettős feladat előtt áll. Ki kell mutatnia, hogy az inkriminált Lázítás című cikk nem izgató tartalmú s aztán azt, hogy dr. Schmidt, tudományos és szociális hitvallása kizár minden izgatást. Osztálygyűlése izgatás alatt egyedül erőszakosságra, a törvény ellen való izgatás értendő, nem pedig a szociális napi kérdések egyszerű diskussziója, sőt a megengedett agitáció sem. E felfogás mellett szól a törvény és a kuria gyakorlata. Aki tudományos érvekkel agitált, azt mindig felmentették. A vádlóval egyébként meg sem jelöli, hogy a társadalom mely osztálya ellen történt izgatás. Utal arra, hogy a szellemi harcoknak ősrégi privilégiuma, hogy a szokottnál élesebb, szenvedélyesebb kifejezésekkel éljen. Schmidtet a múlt évben felmentették egy hasonló vád alól s ma ismét az esküdtek előtt áll elveiert.

Végül ecseteli a védő Schmidtnek puritán egyszerűségű magán életét, kinem ama hamis próféták közül való, akik „vizet prédikálnak és bort isznak.“ Schmidtnek élete és tanai földik egymást. Meggyőződésének feláldozta szerény, polgári egzisztenciáját és ugyszólván a nyomornak tette ki magát. Az inkriminált cikk rég a feledés tengerébe merült volna, ha a főügyész helyesnek nem találta volna annak felélesztését. Kéri az esküdteket, mutassák meg, hogy esküdtek előtt nincs helye reakcionárius napi áramlatoknak, hogy e teremben mindenkit csak azért büntetnek, amit tényleg elkövetett. Szolgáltassanak védekezésnek — nem kegyelmet, hanem igazságot, mert nem lázító ő, de egyik kimagasló képviselője a humanitárius eszméknek. — Ezután Pártos védő beszél.

(Várkonyi védelme.)

Várkonyi István: Az ügyész azt mondta, hogy én céljaimra akartam fölhasználni a szegény embereket. Én a lap szerkesztését csak azért vállaltam el, mert azt hittem, hogy ha lesz a népnek lapja, melyben panaszait fölírhatja, akkor olvasni, művelődni fog. Mert én a művelődésben látom a legbiztosabb módot a nép sorsának javítására. Lehet, hogy tévedtem, de méltóztassók elhinni, nem roszhiszeműleg jártam el. Nagyon sajnálom, hogy az ügyész ur nem látja be, hogy az én intenczióm nemes volt s nem kizsebelési szándék, amint ő mondja.

(Dr. Schmidt védelme.)

Dr. Schmidt Jenő: Mindig a szeretetet hirdette: és azzal vádolják, hogy erőszakra izgat. A békét hangoztatta és azt mondják, hogy harcra szólított. Üldözik, mert fölépelt, hogy a dűledező kultúra közepette egy új világnak magvait hintse el. Ki meri becsületes lelkiismerettel azt állítani, hogy szívében a gyűlölet honol? Tiltakozik az ellen, hogy Lucchenival egy sorba emeljék! De azt a vádat, amelyet Luccheni ellen emel, emeli az egész mai kultúra ellen. A színpadjainkon Bánk hánt, a királygyilkost tapsolják, Schiller drámát ír a merénylő Tell Vilmosról és még most is magasztaljuk a hősiesség elkeresztelt „véres“ tetteit. Idéz a „Földmivelő“-ből, amely idézetek azt igazolják, hogy a Földmivelő a békét hirdette.

(A megvont szó.)

Az elnök többször félbeszakította a vádlót s figyelmeztette, hogy ne fárassza hosszú védőbeszéddel a már teljesen kimerült esküdteket. Értekeztek a védőjével — ugymond — hogy érdekében van-e ez a beszéd. Addig az ülést fölfüggesztem.

Szünet után Schmidt Jenő kijelenté, hogy tényekkel és adatokkal akarja tisztázni, hogy ő nem lázított. Kérde az elnököt, vajjon megengedi-e azt neki.

Az elnök: Tessék csak folytatni. Főntartom magamnak a jogot, hogyha a tárgytól eltér, visszaterelem a tárgyhöz.

A vádló ezután újra a szabolicsmegei zendülésekkel foglalkozik, közbe cikkeket olvasott föl a „Földmivelő“-ből, nem kis rémületére az esküdteknak, akik kimerülve és álmosan ültek a szűk padokban.

Egy esküd (izgatottan): Kérem, már ezt hallottuk, hiszen fölolvasták az egész cikket.

Az elnök (a vádlóhoz): Nem látja, hogy mennyire terhére van már az esküdteknak. Nem tanácskoztott a védővel? Mit mondtak?

Dr. Schmidt: Hogy adjam elő röviden ezeket a dolgokat.

Dr. Neuschloss: Én igenis azt tanácsoltam neki, hogy mondja el röviden, amit mondani akar, de konstátlnom kell, hogy védekezem az ügyesség vádjai annyira irritáltak, annyira fölzígtatták, hogy nem tudja a védelmét rendszeres formában előadni.

Dr. Schmidt igéri, hogy most már csak ugyan rövid lesz. Az a meggyőződése, hogy agent provokatórok csinálták a szabolicsmegei zendülést.

Az elnök: Kihirdetem a törvényszék végzését. A bíróság képtelennek tartja őnt a védőbeszédének biztos előadására s a beszédét félbeszakítja.

Dr. Schmidt: Most át akarok térni a második cikkre.

Az elnök: Sajnálom, már nem lehet. Tessék helyet foglalni.

Dr. Schmidt (kiabálva): Ezt a cikket szent Krizosztomus írta, nem én, itt vannak az adatok. Egy egész tanulmányom van róla...

Az elnök: A bizonyító eljárást befejezem. E kijelentés után rövid foglalatajt adta a tárgyalásnak s fölszólította az esküdteket, hogy vonuljanak vissza s tanácskozzanak a verdiktről.

(A verdikt.)

Az esküdtszék félháromkor hirdette ki a verdiktet. dr. Schmidt Jenőt az izgatás alól fölmentette, ellenben Várkonyi Istvánt a nyilvános rágalmazásban és becsületsértésben, továbbá kétrendbeli izgatásban tíz szóval kettő ellenében, illetőleg kilencz szóval három ellenében vétkeinek nyilvánította.

E verdikt alapján a sajtóbírószág Schmidt Jenőt bírójlag is fölmentette, Várkonyi Istvánt pedig tíz hónapi fogházra és négyszáz forint pénzbüntetésre ítélte. A czeplédi Várkonyi ellen az ügyész a vádat elajtette.

Az elítelt Várkonyi, védője tanácsára, elhátározta, hogy büntetését azonnal megkezdi.

SPORT.

+ Alagi lóversenyek. Az urlovasok szövetekezete holnap és holnapután rendez lóversenyeket Alagon. Az egyes versenyek nagyszámu nevezéssel zárultak, úgy, hogy érdekes sportra van kilátás. A versenyek 1 óra 30 perczkor kezdődnek, az utolsó különvonat 1 óra 8 perczkor indul a nyugoti pályaudvarról. Tipjeink a holnapi napra:

I. Páratlan—Ladrona.

II.

III. Fejedelem—Futár.

IV. Sarajovo.

V. Szemle—Abszl.

VI. Thekla—Nyíri bicskás.

+ Bécsi novembert lóversenyek. A bécsi pótmeeting második napján, holnap, a vigaszverseny kerül eldöntésre, melyben Debutante, Busserl, Aga, Gaspilleur és Moring fognak összetalálkozni. A verseny Debutante és Busserl között fog eldőlni. A többi futamokra nézve tipjeink a következők:

I. Turi-Tari—Ills.

II. Illusion—Magister—Lexl.

III. Debutante—Busserl.

IV. Teofil—Szemere—Istálló.

V. Sardelle—Duca—Vértas.

VI. Albatros—Petőfi.

A bookmakerek strikeja.

Tegnap, tudósítónk telefonjelentése alapján röviden jelezte, hogy a bookmakerek a fogadók legnagyobb megütközésére nem jelentek meg Freudenában.

Strikeoltak.

Ez a körülmény annyival inkább szenzációt keltett, mert köztudomásu, hogy a bookmakerek husz esztendő óta nem nyertek annyit, mint épen a zidén. Különös volt tehát, hogy épen a tőke kedvencei strikeoltak és pedig az alatt az ürügy alatt, hogy az utóbbi időben nem kedvezett nekik a szerencse.

A turfion tegnap futam közben élénken pertaktálták ezt az esetet. Arról is beszéltek, hogy a bookmakerek leginkább azért nem jelentek meg a ringben, mert a jury Hableányt — a favoritot, melyet egyik igazgatósági tag is erősen fogadott, nem disqualifikálta.

Megjegyezzük, hogy az igazgatóság akkor azzal a megokolással utasította vissza a könnyen elsőnek beérkezett ló ellen keresztelés miatt emelt óvást, mert a keresztelés ténye tekintettel a két ló között volt nagy távolságra, nem volt konstátálható.

A bookmakerek, akik Hableány győzelme után sokat veszítettek, nem jó szemmel nézték a jury

ítéletét. Közösen megbeszéltek tehát, hogy közvetlenül a pótnapok előtt bejelentik távollmaradásukat. Beadványukban röviden regisztrálták, hogy az igazgatóság részéről nem részesülnek a kellő támogatásban, azonkívül megunták a sok turfosztást, ezért a pótmeetingen nem hajlandók a ringben megjelenni.

Az igazgatóságot, mely a bookmakerek jelenlétére alapította jövedelmét, ez annyival inkább kellemetlenül érintette, mert a strikeoló bookmakereket az idő rövidsége következtében másokkal nem pótolhatták. Ugy halljuk, hogy az igazgatóság a strikeoló bookmakereknek, ha csak addig valami egyezségre nem jutnak, — jövőre nem fogja a fogadási engedélyt megadni.

EGYESÜLETEK.

Ujságrók egyesülete. A budapesti ujságrók egyesületének választmánya ma délután Mikszáth Kálmán elnöklése alatt igen látogatott ülést tartott. Szatmári Mór főtitkár előterjesztései nyomán a választmány számos folyó ügyet intézett el, majd Deutsch Antal pénztáros és Czékly Lajos, a segítő-alap igazgatóságának alelnöke tettek meg időszaki jelentéseiket, miket a választmány tudomásul vett. A választmány a budapesti tőzsde-tanácsot átiratban fölkéri, hogy az új tőzsdeépület létesítésénél sziveskedjék a tőzsdére kötelességből eljáró hírlapírókra való figyelemmel ezek számára is dolgozó helyiségeket berendeztetni. Baross Gábor szobrának a hó 20-án tartandó leleplezési ünnepére az egyesület meghívotván, a választmány Vészi József alelnök vezetésével öt tagu küldöttséget bízott meg azzal, hogy a leleplezési ünnepen az egyesületet képviselje és a szoborra koszorút tegyen. A salgótarjáni köszönbánya-részvénytársulat az egyesületnek nagyobb mennyiségű köszönet utalványozott ki s ezt az egyesület helyiségebe be is szállította. A választmány az adományt köszönettel fogadta.

A Természettudományi társulat ülése. A Természettudományi társulat állattani szakosztálya igen érdekes felolvasó ülést tartott. Jablonovszky József a kaliforniai pajzstetű életmódjáról és szaporaságáról tartott felolvasást. Szakál Gyula pedig a krokodil szervezetét ismertette beható tanulmány alapján. A felolvasásokat megjellegte. — Majd Kertész Kálmán, Csáki Ernő levelet olvasta fel. Csáki leírja Szibéria állatvilágát és eddigi utazásait gróf Zichy Jenő expedíciójával. Az expedíció tagjai, értesíti Csáki a társulatot, igen érdekes és szép lepke- és hogárgyűjteményt küldöttek a Nemzeti Múzeumnak. Pekingből Koreába megy majd az expedíció.

A HIVATALOS LAPBÓL

Kinevezések. A pénzügyminiszter a pénzügyminiszteri számvevőséghez Bányay Zsigmond számtanácsost pénzügyi tanácsosra, számvevőségi főnökké, Uligorescu Agoston és Ruzitska Béla számvizsgálókat pedig számtanácsosokká; Schüller Károly szegedi pénzügyi segédtitkárt a zilahi pénzügyigazgatóságához pénzügyi titkárrá ideiglenes minőségben; a nagybecskereki pénzügyigazgatóságához Ember Antal pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárrá végleges minőségben; Krix Lőrincz zalaegerszegi kataszteri irattárt kezelő irodatisztet ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá és földadó nyilvántartási biztossá, Munkácsy Emil pénzügyi főbiztost Nagybecskerekre pénzügyi felügyelővé, a debreczeni királyi adóhivatalhoz Nagy László szászsebesi adóhivatali pénztárnokot I. osztályú adóhivatali pénztárnokká, a török-kánizsai királyi adóhivatalhoz Hickmann Károly f.-vissói adóhivatali ellenőrt adóhivatali pénztárnokká, a bródi királyi adóhivatalhoz Dabac Sándor glinai adóhivatali tisztet adóhivatali ellenőrré nevezte ki.

Pályázatok. (Budapesti Közlöny 254. száma.) Abauj-Torna vármegye tornai járásában utbiztosi állásra, a székelyi bányahivatalnál bányafejlesztési állásra, az újvidéki törvényszéknél bírói állásra, a maros-ujvári sóbányahivatalnál bányafejlesztési állásra, a királyi helmezi (Sátoralja-Ujhely) adóhivatalnál gyármunkai állásra, az aradi pénzügyigazgatóságnál fogalmazói állásra, a budapestvidéki pénzügyigazgatóságnál fogalmazói és földadó nyilvántartási biztosi állásra, a szekesfehértvári pénzügyigazgatóságnál fogalmazói állásra, a pécsvárad adóhivatali adótárnoki állásra, a déttai (Temesvár) adóhivatalnál adótisztai állásra, a b.-csabai adóhivatalnál pénztárnoki és ellenőri állásra, a brassói államépítészeti hivatal kerületében utmesterei állásra, a szelistei (Nagy-Szeben) járásbírósnál irmei állásra, a szelistei (Nagy-Szeben) járásbírósnál segéd-telkekönnyvezetői állásra lehet a folyamodványokat benyújtani.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

G. H. V. Ungvár. A gyógyszerészi pályához hat középiskolai osztály elvégzése, (legajánlatosabban a gimnázium), ezután két évi gyógyszerészeti praxis szükséges. A két évi gyakorlat után két évig hallgatja az egyetemen a gyógyszerésztant, amelynek sikeres abszolválása után megkapja a diplomáját. Akkor esetleg rögtön is nyithat gyógyszerésztart.

Egy érdeklődő. Budapesten az Angol kisasszonyok zárdája, vagy a Sacré-coeur-zárdája a legmegfelelőbb minden tekintetben. Akármelyikben megtanulhatja a növények a német nyelvet is.

R. Endre. Makó. Most már hivatalosan is meg van állapítva, hogy a makói posta tizenháromezer forintos pénzeszevének elveszése rosszakaratu híresztelés.

Régi előfizető. A báró Hirsch-féle jótékonyági iroda a Lázár-utca 18. számú házban van. Hogy ki a vezetője, azt nem tudjuk, de nincs is szükség rá.

R. R. Budapest. Magyarországon kétezer forint a miniszter özvegyének maximális nyugdíja, Németországban háromezer márká. Ezt is csak akkor kapja meg, ha legalább három hónapig éltek együtt. Ha a miniszter tizenöt esztendei szolgálat után megnősül s az esküvőt követő hónapban meghal, az özvegyének egy fillér nyugdíjra sincs joga. A mi nyugdíj törvényünkben nincs benn ez a megszorítás.

G. Flóra Nagy-Kanizsa. Az a napoleoniáda így szól: Mikor III. Napoleon még Londonban lakott és irodalmi munkásságából élt, igen gyakori vendége volt lady Blassingtonnak, aki egyéb dolgokban is a Rezure járt. Mikor aztán megfordult a koczka és Napoleon francia császár lett, lady Blassington egyszer Párisba került és meg akarta látogatni Napoleont. Elment a Tuilleriesba, a császári rezidenciába és bejelentette nevét, azonban semmi feleletet sem kapott. Néhány hétig várt az alkalomra, hogy egykori pártfogójával találkozzék, de hiába. A császár mindent elkövetett, hogy kikerülje. Egy általános kihallgatáson mégis a közlése férközött a lady. Napoleon erőltetett nyájasággal kérdezte tőle:

— Hogyan, lady Blassington, ön Párisban van? Meddig marad itt? Az asszony gunyosan felelt:

— Még néhány hétig. És Felsőged?

S. E. Sopron: Nem gondoljuk, hogy már is jó lehetne az elbeszélése. A felső iskolákban még Jókai se tudott úgy írni, (pedig ő is meglehetősen tehetség), hogy közölni lehetett volna. Meg talán jó lesz egy ideig az asztalfióknak dolgozni.

Szavalo. Mezőtur. Ha drámai részletek elszavalására nem akar vállalkozni, akkor ajánljuk, hogy egy monologot adjon elő. Akad akárhány hatásos, verses és prózai, vig és komoly is elég. Szaválja például Coppéának „Hajótörés”, „Kovácsok sztrájkja” című monológjait, vagy bármelyiket is az ismert „Magánjelentek” című vállalatból. Egy költemény elszavalásával bajosan lehet hatást elérni. Nagyon banális mulatság az.

NYILT-TÉR.

Bécsi Chic Blouse-ok
ponnyolák, alsósoknyák és gyermek-ruhák saját készítmény a legnagyobb választékban és minden árhoz.

Stieglitz és Unger áruházában

Budapest, IV., Váci-utca 23.

Gyár: Bécsben, I., Teinfaltstrasse 3. sz.

Az ép most megjelent dus képes árjegyzék, mely az idény újdonságait tartalmazza, bárkinek ingyen és bérmentve küldetik.

Budapest látványossága
a Royal-szállodában az új
Royal-kávéház
megnyit.

Sportkedvelőknek
és akik télen is keréparozni óhajtanak és mindazoknak, akik egészségi szempontból mozgást kénytelenek csinálni, erre igen alkalmas és ajánlatos a
Velodrom Tatarsall Kerepesi-uton
5000 négyszögöl nagyságban 7 óra reggeltől 7 óra estig nyitva van. Előzetesek mérsékelt árban varrógép- és kerékpár-üzletben elvállaltatnak. Mely üzlettel
Herbster Károly Károly-körút 9.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, november 4.

	nov. 4. cents	nov. 8. cents.
Buza decemberberre	73 ⁷ / ₈	74 ¹ / ₂
„ májusra	71 ⁵ / ₈	72
Tengeri decemberberre	31 ⁷ / ₈	38 ¹ / ₂

Chicago, november 4.

	nov. 4. cents	nov. 8. cents
Buza decemberberre	66	66 ⁴ / ₈
Tengeri decemberberre	31 ⁷ / ₈	32 ² / ₈

Mezőgazdaság.

A ruthének segélyezése. A földmivelségi miniszter által a ruthének érdekében megkezdett intézkedéseket végrehajtó-bizottság november 2-án tartotta Szolyván ez évi közgyűlését. A közgyűlésen a szomszédos Ung-, Máramarosmegyék, a földmivelségi miniszter, az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” és a leginkább érdekelt Bereg megye nagyszámu képviselői vettek részt. Egán Ede a helyszínen működő miniszteri megbízott előterjesztette az egy év előtt megindult akció részleteit és eddigi eredményeit. Ezek közül kiemelendő, hogy a gróf Schönborn uradalomtól az állam által bérbevett 12.660 hold területet kisebb részletekben 4132 kisgazdának adták bérbe, akik a rájuk eső 1.25—4 forintos bérösszegeket a legnagyobb pontossággal fizették be, biztosítván ezáltal marhaállományuk részére a kellő takarmányt. A földmivelségi miniszter a múlt őszszel három éves részlettörlesztésre 100 darab borzderes üszőt osztott ki az önként jelentkezetteknek, az idén pedig épen a közgyűlés alkalmával már 500 darab üszőt, hogy ezzel a szarvasmarha állomány nemcsitése és jobb hasznosítása legyen elérhető. A juhtenyésztés emelésére Erdélyből cigája és ruzka juhokat fognak hozni, a sertésenyésztés emelésére pedig 100 darab kant fognak a kősegeknek kiosztani. A ruthén népek a nyomasztó uszora adósságtól való megszabadítására szolgáló hitelszövetkezetek megalakítása már megkezdődött, bár a helyi pénzintézetek az ebben való részvételtől visszavonulnak. Tervben van a mindennapi szükségleti cikkek beszerzésére fogyasztási szövetkezetek alakítása is. A földek jobb kezeléseinek és kihasználásának, valamint az állatok jobb táplálásának elsajátítása végett évenként tavasszal és őszszel 10—10 legényt óhajtanak néhány hétre a máramarosi kincstári havasi bérlőhöz küldeni, hogy ezek az okszerű havasi gazdálkodást elsajátítván, otthon ennek gyakorlati terjesztői legyenek, ugyanezt a célt szolgálják azok a jobb módú tekintélyesebb ruthén gazdák is, akiket a kormány jobb állatokkal, czélszerűbb épületekkel segélyezze, s akik kellő felügyelet mellett a jobb gazdálkodás hasznát gyakorlatilag bemutathatják. Végül a gyümölcsfatermesztés és a gyümölcstermelés elterjesztése érdekében Szolyván egy 25 holdas állami faiskola létesítetik, melyben olcsó áron, vagy teljesen ingyen fognak az egyesek gyümölcsfacsemeteket kapni. Nedeczey János kívánatosnak tartja, hogy a bizottság feliratilag sürgesse meg a belügyminiszternél Bereg megye azon szabályrendeletének jóváhagyását, amelyben a megye területén állandóan letelepülni szándékozók vagyoni képesítésének megállapítását a községi előjáróság hatásköréből kivonván, azt a külföldiekre kétszeres összegben szabja meg. Dr. Hagará Viktor beregi főispán hálával emlékszik meg Darányi földmivelségi miniszterrel és egyuttal kiemeli a vármegyei görög katolikus papság odaadó működését.

Ipar- és kereskedelem.

Kocsihány a magyar királyi államvasutakon. Az államvasutakon uralkodó kocsihány tárgyában mai lapunkban megjelent közleményre vonatkozólag a magyar királyi államvasutak igazgatóságától a következő sorokat vettük:

Azon állítás, mintha a magyar királyi államvasutak vonalain, avagy annak csak egy állomásán is, az Ausztriába, vagy bármely más helyre rendelt gabona- vagy tengeriküldemények felvétele kozlátoztatott vagy épenséggel beszünttetett volna, minden alapot nélkülöz.

Ily intézkedésre eddig annál kevésbbé merült fel szükség, mivel a magyar királyi államvasutak vonalain ez idő szerint raktározó összes gabona és tengeri alig haladja meg az agynapi átlagos feladás mennyiségét és így a feladásra kerülő áruk elszállítása körül kocsihány miatt eddig számbavehető késés egyáltalában elő nem fordult.

Az állomásokon raktározó arányilag csekélynek mondható gabona- és tengeriküldemények között nincsen sem Fiuméba és külföldre rendelt gabona, sem pedig friss tengeri; mert ezen áruk, úgy mint az a gabona-enqueten kívántatott, mindenkor azonnal, de legkésőbbben 48 óra alatt a feladás után, elszállítatnak.

Az Ausztriába és a magyar forgalomban feladásra kerülő gabona-neműeknél előfordul ugyan, hogy egyes kocsirakományok egyes állomásokon — esetleg közraktárakban is — néhány napig elszállításra várni kénytelenek, mint ahogy ez a legnagyobb forgalom idejében egyáltalán el sem kerülhet, de ezen küldeményekre nézve — éppen a felek érdekében — elrendeltetett az állomásoknak, hogy a végleges feladási vény rögtön a feladáskor adassék ki a felnek, azon onként érhető feltétel mellett, hogy a szállítási határidő a kocsihoz való berakástól veszi kezdetét. Ezen intézkedés az ideiglenes felvétel alkalmával korábban kiadni szokott letétjegyekkel szemben azon előnyvel bír a félre nézve, hogy a végleges feladási vényét rögtön a feladás után értékesítheti.

Budapesti konzum-sertés vásár, nov. 4. A ferencvárosi petroleum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertés vására 1898. nov. 3-án érkezett 240 drb. Készlet 872 darab, összes felbajtás 1112 drb. Elszállítatott budapesti fogyasztásra 693 drb, elszállítatlan maradt 419 drb. Napi árak: 120—180 kilós 44—46 kr, 220—280 kilós 45—48 krajczár, 320—380 kilós 46—48 kr, öreg nehéz 42—48 krajczár, malacz 38—40 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Kőbányai sertés piac, nov. 3. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 47 1/2—48 krig. Közép (páronként 251—320 kligig terjedő súlyban) 48—49 kr. Könnyű (páronként 250 kligig terjedő súlyban; 49—50 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klig. felüli súlyban 47-5—48 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 47—47-5 krajczárig Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 46,5—47 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. nov. 2. napján volt készlet 40638 darab, nov. 3-án felbajtatott 265 db, november 3-án elszállítatott 553 darab, november 4-ére maradt készletben 40340 darab. A hizott sertés üzlet irányzata lanya.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, november 4.

A gabonatózsdén beállott a minden érhen ez időtájt észlelhető üzletlenség. A spekuláció el van fásasztva, új üzletekbe nem igen bocsátkozik, a fogyasztás pedig féligmeddig el van látva áruval és a vásárlásban legalább egy időre tartózkodást tanusít. Mondjuk, ez novemberben rendszeren visszatérő jelenség, ebből az üzlet irányzatára vagy pláne a jövőre nézve következtetést vonni nem lehet. Persze a tőzsdén nem így gondolkoznak, hanem — igaz hogy csak egyesek — felvirradni látják már a nagy baisse korszakát, amidőn megboszulja magát az a diszparitás, amelyben piacunk az árakra nézve leledzik. Hát ez a diszparitás nem olyan mértéknélküli, amint azt feltűntetik. Nem lehet olyan nagy különbség a mi áraink és a külföld jegyzései között, mert — hogy csak egyet említsünk — ma például egy nagy nemzetközö gabonacég helyben levő román provenienciájú buzarakományát, amelyért Budapestben meg nem felelő árt kínáltak, Passau felé dirigálta, bizonyosan nem azért, mert künn rosszabb áron értékesíthető a buza.

Denique a mai forgalomban az irányzat lanya volt ugy a határidő, mint a készáru piacon. Buzából elkelt vagy 20,000 métermáza 5 krajczárval olcsóbb áron, a többi czikkből csak néhány kocsirakományt adtak el, alig tartott jegyzések mellett. A határidőforgalomban igen gyenge üzlet mellett, vagyis jobban mondva a szerfelett gyenge üzlet folyt a n a, kurzusok lemorzsolódtak és zárul a buza 9 forint 51 krajczáron, a rozs 8 forint 14 krajczáron, a tengeri 4 forint 62 krajczáron, a zab 5 forint 92 krajczáron.

A külföldi piacokon szintén kedvelten a hangulat. Amerikában háromnyolcad-háromnegyed centet, Berlinben fél márkát, Liverpoolban háromnegyed pennyt, Párisban 10 centimest vesztettek az árak.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80-5 k. 10.50 frton, 100 mm. 80 k. 10.45 frton, 100 mm. 80 k. 10.35 frton úszkös, 100 mm. 79 k. 10.40 frton sárga, 100 mm. 78-5 k. 10.42 1/2 frton, 200 mm. 78-5 k. 10.42 1/2 frton, 200 mm. 78-5 k. 10.40 frton, 150 mm. 78-5 k. 9.85 frton úszkös, 900 mm. 79-5 k. 10.60 frton, 100 mm. 78 k. 10.45 frton, 100 mm. 77-5 k. 10.45 frton.

Pestvidéki: 800 mm. 79-5 k. 10.55 frton, 400 mm. 79-5 k. 10.50 frton, 500 mm. 78-5 k. 10.40 frton, 500 mm. 78-5 k. 10.37 1/2 frton sárga, 200 mm. 77-8 k. 10.37 1/2 frton sárga, 100 mm. 78 k. 10.35 frton sárga, 100 mm. 77-5 k. 10.25 frton sárga, 100 mm. 77-5 k. 10.20 frton sárga, 100 mm. 76-5 k. 10.20 frton sárga, 100 mm. 77 k. 10 frton.

Fehérmegyei: 600 mm. 78 k. 10.40 frton, 1300 mm. 77 k. 10.42 1/2 frton.

Adai: 2500 mm. 75-2 k. 10.20 frton.

Bácskai: 100 mm. 75 k. 10.15 forinton.

Bajai: 1800 mm. 73 k. 9.65 frton.

Beeskereki: 3000 mm. 76 k. 10.05 frton.

Dunai: 2000 mm. 75 k. 9.65 frton.

Szerbiai: 2000 mm. 76 k. 10.25 frton. Mind három hónapra.

Rozs. (uj) 200 mm. pestvidéki 8.— frton. Monoron készpénzben.

Zab. (uj) 100 mm. Budapest 5.95 frton, 150 mm. Budapest 5.90 frton, 100 mm. Budapest 5.82 1/2 frton, 200 mm. Budapest 5.75 frton készpénzben.

Tengeri. (ó) 100 mm. oláh Budapest 5.50 frton készpénzben.

Árpa. (uj) 300 mm. serfözdei Jászberény 6.80 frton, 200 mm. Pusztá-Poó 6.50 frton készpénzben.

Hivatalos készárujegyzések.

Table with columns: Áru, 6 vagy uj, 100 klig. készpénz-ára, 100 klig. készpénz-áru. Rows include Buza, rozs, árpa, zab, tengeri, repce.

Hivatalos határidőjegyzések.

Table with columns: Áru, Határidő, november 3-án, november 4-én, Leszámitó árfolyamok. Rows include buza, rozs, tengeri, repce.

Hivatalos határidőkötések.

Délelőtt Buza márczius 9.58—59—55—51—9.53 frton. Rozs márczius 8.18—16—8.17 frton. Tengeri május 4.64—62—4.63 frton. Zab márczius 5.92—5.94 frton. Repcze augusztus 12.60—12.70 frton.

Délután. Buza márczius 9.51—50—52—9.51 frton. Rozs márczius 8.14—15—8.14 frton. Tengeri május 4.63—4.62 frton. Zab márczius 5.91—93—92 frton. Repcze augusztus 12.70—12.65 frton.

Raktárállomány:

Közraktár: Buza 81200 mm. Rozs 2800 mm. Árpa 40900 mm. Zab 27500 mm. Tengeri 7800 mm. Liszt 9300 mm.

Raktárház: Buza 18645 mm. Rozs 2221 mm. Árpa 94 mm. Zab 1264 mm. Tengeri 3084 mm. Liszt 102 mm.

Silos: Buza 12000. Tengeri 500.

Gabonaforgalom:

1898. november 3.

Table with columns: érkezett, elszállítatott, méter mázsa. Rows include buzából, rozsából, árpából, zabból, tengeriből.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE.

Budapest, november 4.

A mai tőzsdén szilárd irányzat uralkodott. Nemzetközi értékek a kedvező külpolitikai hírek hatása alatt emelkedtek. Helyiértékek is javították árfolyamukat, amelyek azonban utóbb realizációkra gyengültek.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 382.—383.20, Jelzálogb. 243.50—245.—, Leszámitoló bank 258.75—259.50, Osztrák hitelrészvény 352.60—353.25, Osztrák magyar államvasut 353.50—354.30, Közuti vaspálya 368—369. Rimamurányi 264.75—267.25 forinton.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Salgótarjáni köszénbánya 609.—611, Közuti vasut 368.25—369, Magyar hitelrészvény 383,10—384.10, Magyar ipar- és kereskedelmi bank 98, Magyar jelzálogbank 245—245.50, Magyar leszámitoló bank 258.75—259.25, Rimamurányi 265.50—268.25, Osztrák hitelrészvény 353.20—352.90, Osztrák-magyar államvasut 353.75—354.20 4 százalékos koronajáradék 97.70. négy és fél százalékos járadékkölcsöny 99.25.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.75—2.25 forint, 8 napra 4.—5.— frt, november utóljára 8.—9.— forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: nov. 4., nov. 3. Rows include Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar leszámitoló bank, Rimamurányi vasmű, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut, Osztr.-magyar államvasut, Közuti vaspálya, Villamos vasut.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns: nov. 4., nov. 3. Rows include Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, Leszámitoló bank, Rimamurányi vasmű, Közuti vaspálya, Villamos vasut.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTÖZSDEK.

Budapest, november 4. Z s i r a d é k lanya irányzatu. Városi disznózsir ára nem változott. Vidéki szalonna olcsóbban adatott el és pedig 4 darabos 49.50 és 3 darabos 50 forinton. S z i l v a és s z i l v a i z üzletlelen.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Ár 100 kilogrammonként, Pénz, Áru. Rows include Disznózsir, Szalonna, Szilva, Szilva Határidőre, Szilvaiz, Szilvaiz Határidőre, Heremag.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, november 4. A vásári forgalom: Husnál forgalom szilárd, árak emelkedtek. Baromfi-nál lanyha, árak emelkedtek. Halban lanyha, árak szilárdok. Tej- és tejtermékek nál lanyha, árak változatlanok. Tojásnál lanyha, árak csökkentek. Zöldségnél élénk. Gyümölcsnél élénk, árak szilárdok. Fűszereknél csendes. Időjárás: derült, enyhe. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hús. Marhabús hátulja I. 54-56 frt. II. 50-56 frt. Birkahús hátulja I. 36-40 frt. II. 34-38 frt. Borjúhús hátulja I. 62-68 frt. II. 60-64 frt. Sertésbús elsőrendű 42-57 frt, vitéli 49-45 frt. (Minden 100 kil. nélkül.) Kolbász füstölt 60-80 kr (kilónként). Sertészsír hordóval 58-60 frt (100 kilónként). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.16-1.40 frt. Csirke 1 pár 0.55-1.00 frt. Lud bízott kilónként 45-54 kr. — Különtételek. Tojás I. láda (1440 db) 37.5-38.0 frt. Sárgarépa 100 kötés 1.90-4.00 frt. Petrezselyem 100 kötés 2.10-1.00 frt. Lenca m. 100 kiló 1.50-1.70 frt. Bab nagy 100 kil. 1.50-1.70 frt. Paprika I. 100 kiló 30-60 frt. II. 20-25 frt. Vaj 100 kiló 1.50-1.70 frt. Tészta-vaj kilónként 0.25-0.30 frt. Burgonya, rózsa, 100 kiló 1.70-2.10 frt. Halak. Harsa (élő) 0.90-1.00 frt I. kiló. Csuka (élő) 3.50-0.90 frt I. kiló. Ponty danai 0.60-0.10 frt.

Szész.

Budapest, november 4. Finomított szész nagyban 54.25-54.75. Finomított szész kicsinyben 55.-55.25. Élesztőszész nagyban 55.-55.50. Élesztőszész kicsinyben 55.75-56.-. Nyersszész adózva nagyban 53.25-54.-. Nyersszész adózva kicsinyben 54.15-54.25. Nyersszész adózatlan (exkut.) 14.50-14.75. Denaturált szész nagyban 21.50-21.75. Denaturált szész kicsinyben 22.-22.25. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, november 4. Kontingens nyersszész azonnali szállításra 18.- forintig kelt el. Zárlatjegyzés 17.80-18. forint.

Prága, november 4. Adózott tripló-szész nagyban 53.50 forint adózatlan szész 17.25 forint azonnali szállításra kelt el.

Triest, november 4. Kiviteli szész tartályokban szállítva, 90% hektoliterenként nagyban 12.-12.25 forint.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, november 4. Az irányzat gyengébb. Newyorki jegyzésekre itt is lanyhult. Kötetett buza tavaszra 9.44-9.48 forinton, zab tavaszra 6.16

-6.18 forinton, tengeri május-juniusra 4.93-4.92 forinton, rozs tavaszra 8.13-8.15 forinton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 9.38-9.39, rozs tavaszra 8.10-8.12, tengeri május-juniusra 4.92-4.93, zab tavaszra 6.16-6.17 forinton kötöttet.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, november 4. Az előtőzsdén szilárd volt az irányzat, mivel a prolongációnál a pénzvizonyok kedvezőbben alakultak és a Fashoda-ügyben is jobb hírek érkeztek. Tramway-részvények mindjárt 20 forinton magasabban indultak. A helyi papírok egyáltalában mind emelkedtek, de utóbb realizációkra gyengültek.

Az előtőzsdén: Osztr. hitelrészvény 352.62-353.35, Anglo-bank 154.50, Union-bank 291.-, Osztr.-magyar államvasut 353.25-354.25, Déli vasut 69-69.25, Alpési bánya 178.30-179.20, Fegyvergyár 203-207, Tramway 568-574, Prágai vasipar 334-339, Wienerbergi tégla 371-375, Török sorsjegy 57.90-57.10, Német márka 58.91 forinton.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 353.25, Anglo-bank 154.25, Bankverein 259.50, Union-bank 291.-, Länderbank 220.-, Osztrák-magyar államvasut 353.50, Déli vasut 68.75, Elbe-vidéki vasut 260.50, Észak-nyugoti vasut 245.50, Török dohányrészvény 120, Alpési bánya 178.-, Májusi járadék 102.20, Török sorsjegy 57.-, Német márka 58.91 forinton.

Déli tőzsdén 2 óra 30 perczkor jegyezték: 4-2%-os papírráradék 101.15, 4-2%-os ezüstjára-dék 100.85, 4%-os osztrák aranyjára-dék 119.70, Osztr. koronajára-dék 101.45, 1860. sorsjegy 140.25, 1864. sorsjegy 195.75, Osztrák hitelsorsjegy 199.75, Osztrák hitelintézeti részvény 353.60, Angol-osztrák bank 154.25, Union-bankrészvény 291.75, Bécsi Bankverein 259.75, Osztrák Länderbank 220.25, Osztrák-magyar bank 910.-, Osztrák-magyar államvasut 353.50, Déli vasut részvény 68.75, Elbe-vidéki vasut 260.25, Dunagőzhajózási részvény 428.-, Alpési bányarészvény 178.-, Dohányrésze-vény 119.60, 20 frankos 9.5 1/2, Császári kir. vert arany 5.72, Londoni váltóár 120.50, Német bank-váltó 58.87, Tramway 568.-. Az irányzat nyugodt.

Bécs, november 4. A déli tőzsdé zárlata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 353.50, Anglo-bank 154.25, Bankver. 200.-, Union-bank 291.50, Länderbank 220.75, Osztr.-magyar államvasut 353.50, Déli vasut 68.75, Elbe-vidéki vasut

260.50, Északnyugoti vasut 245.-, Török dohányrészvény 120.25, Alpési bánya 177.75, Májusi járadék 101.15, Töröksorsjegy 57.10, Német márka 58.92 forint.

Frankfurt, november 4. (Zárlat.) 4-2%-os ezüstjára-dék 85.30, 4%-os osztrák aranyjára-dék 101.30, 4%-os magyar aranyjára-dék 101.40, magyar koronajára-dék 98.15, osztrák hitelintézeti részvény 299.-, osztrák-magyar bank 772.-, osztrák-magyar államvasut 298.87, déli vasut 62.-, bécsi váltóár 169.60, londoni váltóár 204.15, Párisi váltóár 807.66, bécsi Bankverein 219.62, Union-bank részvény 249.-, villamos részvény 135.-, 3%-os magyar arany-kölcsön 87.50, Alpési bánya részvény 148.90, 4-2%-os papírráradék —. Az irányzat szilárd.

VIZÁLLAS.

— November 4-én. —

Table with columns: Feljő, Vizmérés, Vizálás reggel, Aradás, Feljő, Vizmérés, Vizálás reggel, Aradás. Lists water levels for various locations like Schárding, Pannónia, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, etc.

Jelek magyarázata: * = Jegen víz; + = Orvok; - = J alatti; < = Aradt; > = apadt; ? = kétséges.

Megjegyzések: Helyenkint kevés csapadék volt; maximum Huzton 14 mm.

A Duna és Tisza felső szakaszaink Aradnak, Középső és alsó szakaszaink apadást észleltek.

A Dráva felső szakaszán árad, alsó szakaszán apad, középső szakaszán árad.

Felelős szerkesztő: Kálnöki Izidor.

A budapesti értéktőzsdé hivatalos árjegyzései 1898. október 4-én.

Large table with columns: pénz, áru, pénz, áru, pénz, áru, pénz, áru. Lists various financial instruments like Állampapírok, Záloglevelek, Részvények, Bankok, and Sorsjegyek with their respective prices.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, szombat, 1898. november 5-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Évi bérlet 154. Havi bérlet 4.

Don Pietro Caruso.

Színmű 1 felvonásban. Írta: Bracco Roberto. Fordította: H. A. Antal.

Személyek:

Don Pietro Caruso Gubányi Margherita, leánya Turók I. Fabrizio Horváth

Bűnhődés.

Színmű 2 felvonásban. Írta: Dumas Sándor. Fordította: Festetics Andor.

Személyek:

Henry Dumant Gyenes Juan Alvarez Iványi Malbilde P. Markus Jeanne, kis leánya Rudai I. Larceyne Szarvagyné Szolga Narcisz

Kezdete 7 óraker.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Évi bérlet 118. Havi bérlet 4.

Szilágyi Arabella kisasszony vendégfellépéssel:

A Walkür.

A Niebling gyűrűje című zene-irama-trilógia első része. 3 felv. Zenéjét és szövegét írta Wagner Richard. Fordította Csiky György.

Személyek:

Siegmond Perotti Handing Szendrői Wolau Ney D. Siegfried Hilgermann Britzildie Szilágyi A. Fricka Kázer M. Helfrwiége Valint Gedhilde F. Pevny Ostfildie M. Rottor Waltraute Wlaszak Schwartzleite de Ponty Siegrune Káan M. Grungerde Berts M. Rosswaise Valent V.

Kezdete 7 és fél óraker.

VÁRSZÍNHÁZ.

Égy bérlet 15. Havi bérlet 3.

A mama.

A gróf Teleki alapítványból 100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti vígjáték 3 felvonásban. Írta Szilágyi.

Személyek:

Mogoriné Vizváriné Cili, leánya Csillag T. Borzi Akos Császár Eszike Nagy I. Szegő Tivadar Újházi Orni Béla Dezső Ugrai Miska Vizvári Egy ur Abonyi Inas Faludi Pinczer Maga Szobaleány Dóri M.

Kezdete 7 óraker.

Legújabb és legnagyobb látványosság Budapesten.

Grand Café Hanusz Béla nagy kávéháza

Budapest, VII., Erzsébet-körut 53. (fürdő-palotában.) Szombaton, november 5-én, déli 1 óraker nyílik meg.

Legfényesebb és legpazarabb berendezés. 18 amerikai billárdasztal egy teremben. Lefkovits-Testvérek cég hazai, kizárólag szabadalmazott gyártmánya. A világ összes lapjai, látéktermek. Különszobák. Erkélypályók. Palmakert. Mintaszervi kiszolgálás.

Számos látogatást lát Hanusz Béla kávéház-tulajdonos.

Az uri közönségnek legjobban ajánlom ruhabérleti rendszeremet Deutsch F. Károly, Andrassy-ut 1.

NÉPSZÍNHÁZ

Másodszor:

Bibliás asszony.

Operett 3 felvonásban. 4 képben. Szövegét írta Antony Mars és Maurice Hennequin. Fordította Heitai Jenő. Zenéjét szerezte Viktor Rogz.

Személyek:

III. Ernő Németh Chatellerault Szirmai B. agency hercege Szelymósi Pentbichel Lubinszky Tronitz gróf Kovács Celestin, karmester Tollagi Orosz besté Ujvári Jolivet Várnai Pontigbaud Horváth M. A polgármester Horváth V. Chatellerault Edith Kéry Klára Thea, táncosnő Z. Barli Maréchalné M. Csikai Sarah Poulson Gazsi M. Pandla Harmath I. Carmen Makos E. Terez Vidorné

Kezdete 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ

803. szám 593. szám.

A hálókocsik ellenőre.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta: Alexandre Bisson. Fordította: Zemplényi P. Gyula.

Személyek:

Godefroid György Hegedűs Lucien, neje László Montépin apósa Gál Montépiné Nikó Lina Godefroid Gölb Sz. Medard Balassa Labordave Szerény Charbonneau Rózsaszky Charbonneau Mátyásné Angèle Berzós

Kezd 7 és fél óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ

A kikapós patikárius.

Bolhózat 4 felvonásban. Írta: Gandillot. Fordította: Heitai Jenő.

Személyek:

Fourageot Szilágyi V. Paulette Aranyossy Ferdinánd Rózsabegyi Berlinet Boros E. Berlinet-né Heitay A. Patuzin Mátyay Patuzin-né Sz. Szilassy Caroli Várdai

Kezdete 7 óraker.

KISFALUDY SZÍNHÁZ

Háromláb kapitány.

Énekes bolhózat dalokkal és táncokkal 3 felvonásban. Írta Kovács Albert és Faragó Jenő. Zenéjét összeállította: Fodor Bernát.

Kezdete 7 óraker.

Színházi műsorok.

Table with 6 columns: Vasárnap d. u., Este, Nemzeti Színház, Magyar Kir. Operaház, Vigaszínház, Népszínház, Magyar Színház, Vár színház. Rows include Faust, Rimfy dalai, Szőke Katalin, Aeneas papa, Nagyapó, Bibliás asszony, Az áruló, A gesák.

Palais Royal

a fő- és székváros legnagyobb áruháza

ORLAI SÁNEOR perzsa csász., spanyol kir. udv. szállító Budapest, Koronaherceg-utca 8. sz.

a következő cikkeket gyári árban ajánlja:

Nászajándékok, chinai ezüst-árak, finom bronz-árak, disz-órák, gyémántutánzatú ékszerek val. foglalatban, valódi párisi legyezők, bördiszműárak, ezüstbotok, bőrvégek (gürtel), szalag-, bársony-, arany- és fémövek.

Megnyílik november 5-én.

Hungária-vasfürdő

Budapesten, VII., Nyár-utca 7. sz.

Közuti vasuti megálló a Rókusnál.

Gőzfürdő nagy medencékkel.

Kő-, kád-, porcellán- és villamosfürdők.

Orvosi rendelés.

Megnyílik november 5-én.

Finom női fehérneműket és

menyasszonyi kelengyékét

jutányos árban, legnagyobb választékban ajánl

Kanitz Ferencz és Tsa

szepeességi vászonraktára

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca II.

BUTOROK

részletfizetésre

legjutányosabb áron

Ehrentreu és Fuchs

testvéreknél

Budapest, Teréz-körut 8.

Butor jó szolid kivitelben előnyös részletfizetésre. Náthán Ignác kárpitos- és asztalos-butor egyedüli fő-raktára VII. ker., Erzsébet-körut 23. sz. a. Árjegyzékek vidékre ingyen és bérmentve.

Rumburgi vásznat

hamisítatlan elismert legjobb gyártmányt ajánl eredeti gyári árakon közvetlenül magánfeleknek (közvetítés kizárva)

Brosch József, Rumburg, Csehország

Minták kívánatra ingyen.

MINDENÜTT KAPHATÓ RÉTHY FELE RÉTHY KÖRÖKORKA LEGJOBB KÉPELŐSÉG KÖRÖKORKA ÉS TÜRÖKELLEN. 1 doboz ára 30 fr. 5 doboz bérmentve 1 frt 50 kr. 8 x 6 t. küldés: RÉTHY BÉLA gyógyszerész Békés-Csabán.

FOGAK

2 forinttól, hanélkül, hogy a gyökertől el kellene távolítani, szápadlással s anélkül is (hidmunka). Foghúzás fájdalom nélkül. (Cocain-injectio.) Igen tartós fogtömés. Fogkoronák gyökerekre illesztetnek, melyek a szápadlást főlöslegessé teszik.

Fogorvos dr. NEUFELD, Budapest, Kossuth Lajos-u. 4. Dreher-palota. Vasár- és ünnepnapokon délután 4-5-ig.

LUCIFER-alágyujtó.

Óriási megtakarítás fában! A Malcezy Vilmos által LUCIFER-alágyujtó feltalált és szabadalmazott előkelő szaktelvények szerint nemcsak kényelmi tekintetből ajánlható, de jelentékeny megtakarításokat biztosít minden tüzhely, kályha és kandalló alágyujtásakor. 15 perc alatt lehet egy liter tejet felforrálni, egy bütyköt, szóval minden főtét elkészíteni. A Lucifer-alágyujtó néhány pillanat alatt meggyújtja a reája halmozott szénmennyiséget s így az egyetlen eszköz, melynek segítségével gyorsan és biztosan befűteni lehet. A LUCIFER-alágyujtó főraktára Budapest, Teréz-körut 37. sz. 1475

Képes levelezőlapok

Legnagyobb választékban, egytve (csak le, újabb fajták). I. sz. vagy 25 db Budapest-látépe 1.- frt 1.- II. sz. 25 db. Kátföldi látépe 1.- frt 1.- III. sz. 25 db. művészi levelezőlap 1.50 frt 1.50 IV. sz. 25 db. legfinomabb különféle levelezőlap 2.50 frt 2.50 Albumok nagy választékban 1 frttől 5 frt. Postán 20 kr. portó hozzáadásával bérmentve, vagy utánvételel KANITZ C. és FIAI Budapest, Borovits-utca 12.

osztálysorsjegyeknek első húzása már november hó 17. és 18-án történik, amelyhez sorsjegyek kaphatók Egy egész 6 frt. Egy fél 3 frt. Egy negyed 1 frt 50 kr. Egy nyolcad 75 kr. Ért Ráfizetés által a sorsjegyeket csellag a VI. osztállyal EGY MILLIÓ KORONA nyerhető. Húzás után megküldöm a jegyzéket; nagyobb nyereményt megtávirozom. Vidék megrendelésére különös gondot fordít Ifj. Schön Armin BUDAPEST, Erzsébet-körut 48. sz.

MINDEN SORSJEGY UTÁNFIZETÉS NÉLKÜL
MINT A 6 HUZÁSON JÁTSZIK

UJSÁGIRÓK SORSJÁTÉKA

100.000

20.000 KORONASZÁMBAL
20.000 KORONASZÁMBAL
20.000 KORONASZÁMBAL

EGY SORSJEGY ÁRA 1 KORONA

Huzás már 1898. január hó 4-én.

Sorsjegyeket ajánl:

**A BUDAPESTI UJSÁGIRÓK ÉS YESÜLETÉNEK
sorsjáték kezelősege.**

Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 1. sz.

FEYERTAG MANÓ | **FLEISSIG SÁNDOR**

A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítója | Bank- és Váltóüzlet
Budapest, V., Váci-körút 82/a sz. | Budapest, VII., Erzsébet-körút 2. sz.

Harzi kanárik

Pompa: államos enekü, csevegő, furvula- és fülemüle-hangu kanári madarak, melyek este világnál is énekelnek, a legolcsóbb áru utánvétel is kaphatók.

PICHLER-nél
Budapest, VIII., Nag-utca 17.

A Magyar Aszfalt-részevényszerűség

Budapest, Andrássy-út 30. sz. elváltatja jótállás mellett, legolcsóbban

Aszfalt-burkolatok

fektetését és nedves lakások, pinczék stb. gyökereit szárazra tartja.

TELEFON.

Makulatura papir

olcsón kapható.
Czím a kiadóhivatalban.

Nagy bolt-helyiség

a József-körút legélénkebb helyén,
kiadó.
Czím a kiadóhivatalban

A feltaláló Dr. Meidinger tanár úr által kizárólag hitelesített
Meidinger kályhagyár
Heim H., Budapest és Bécs

os. és kir. udvari szállító.

Kittető hirtelű cs. s kir. kiz. szab. kályháink

MEIDINGER-OFEN
H. HEIM

valóságban oszákis főkönyvekben
Budapestben, Thonet-udvar, kaphatók.

A nagy krach!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyták kiemelkedni az így egy nagy ezüstáru-gyár keresztorvén Jón egész készletét a makulaturák nagyon csekély megtérítése ellenében eladni. En vagyok felhatalmazva azon meghízás keresztorvitelére. Kiszállgva mindenlinek megküldöm a következő tárgyakat csupán **frt 6.00** megtérítése ellenében, és pedig:

- 6 drb legfinomabb asztali kész, valódi angol pengővel,
- 6 drb amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet,
- 6 drb amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet,
- 12 drb amerikai szabadalmazott ezüst-kávékanalat,
- 1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-levesmérőt,
- 1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-törölközőt,
- 2 drb amerikai szabadalmazott ezüst-tojás-kehelyt,
- 6 drb angol Victor'a-alsótálját,
- 2 drb feltűndést keltő asztali gyertyatartót,
- 1 teászűrőt,
- 1 drb legfinomabb cukorhintőt.

44 drb összesen csak **frt 6.00**.
A fenti összes 44 tárgy e. 0.01 40 forintba került és most csak **frt 6.00** minimális áron kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst teljesen fehértaró, mely az ezüst-szint 25 évig megtartja, aminek jótállás vállaltatik. A legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen
alapul, mely szerint ezennel nyilvánosan kötelezem magamat mindenkinek, akinek az ára meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszatéríteni; és senki sem mulassza el ezen kedvező alkalmat, hogy ezen díszgarnitúrát meg-nözze, mely

menyegző és alkalmi ajándékul minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas. Kapható csupán:

A. HIRSCHBERG'S
Hauptagentur d. vorerwähnten an der, Patent-Silber-waarenfabrikon.
Wien, II., Rambrandsstrasse 12/0 Telephon Nr. 7114.
Szétküldés a vidékre utánvétel, vagy az összeg előleges be-küldésével. Tisztelettel por hozzá 10 krajczár.
Csak a mellékelt végjeggyel való! (egészesség elv.)
Kívonat az elismerő iratokból:
Küldeményt megkaptam s meg vagyok elégedve: kérek még egy küldeményt 6 frt 60 kr. iról.
Köszönettel, **Báró Bánffy.**
A küldeményt megkaptam s azzal meg vagyok elégedve
Lrid, 1898. szept. 1. **O. Ghotek-Gudenus gróf.**
A küldeményt leg-egyszerűsítéssel kaptam; kérek még egy nagyobb küldeményt. Budapest, II., Fő-utca 7.
Dr. Falkner Alajos, cs. és kir. katonaoorvos.

Huzás november hó 17. és 18-án. **Bankház** Huzás november hó 17. és 18-án.

TÖRÖK A. és TÁRSA

a magy. kir. osztálysorsjáték főelárusítója
BUDAPEST,
Váci-körút 4/B.

A III. nagy magy. kir. osztálysorsjáték I. osztályu sorsjegyet melyek huzása november hó 17. és 18-án lesz, ismét nagy keresletnek örvendenek.

**Tizenhárom millió
egyszázhatvan ezer korona**

kerül ismét hat osztályra elosztva biztos döntés alá.
Legnagyobb nyeresemény legszerezhetősebb esetben:
1.000.000 korona, jutalom: 600.000, 400.000, 200.000, 2 x 100.000 stb.
100.000 sorsjegy, 50.000 pénznyeresemény.

Az I. osztályu teruzzerü betét:

1 egész sorsjegy	frt 6.—	1 negyed sorsjegy	frt 1.50
1 fél	" 3.—	1 nyolczad	" .75

A megrendeléseket minél előbb kérjük cégünkhez küldeni.

Megrendelő-levél, kivágandó.

TÖRÖK A. és TÁRSA uraknak
BUDAPEST.

Kérem nekem _____ I. osztályu magy. kir. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeg _____ utánevadó
frt _____ postautalvánnyal küldetik.

Postos cím.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előre fizetendőik készpénzben, levélbélyegekben vagy postautóványon.

Vestagabb betűkből szedve 4 krajczár ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kintstári bélyegilleték is fizetendő. — Czészerű az apró hirdetést postautóványon beküldeni s a szöveget az utóvány szelvényére írni: esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

VII. kerület, József-körút 65. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK AZ ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker. József-körút 65.) a következő útleletkben:

- I. ker., Tárnok-utca 22. **Dr. Balászy György** nagyfőnöke.
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos** főszekrénykészítője.
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szántó Már**, dohánygyártó.
- IV. „ Garisch-bazár **Dórai József**, dohánygyártó.
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Nemetsek A. J.** dohánygyártó és újságíró.
- V. „ Nagykörönd-utca 20. sz. **Löwinger Gyula**, főszekrénykészítő.
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Well Vilmos**, dohánygyártó.
- V. „ Váci-körút 6. szám **Morone Janka**, dohánygyártó.
- V. „ Lipót-körút 22. szám **Wellák Zsigmond**, dohánygyártó.
- VI. „ Teréz-körút 54. szám **Brenner Mária**, dohánygyártó.
- VI. „ Andrássy-tér 48. szám **Kobaczky Emma**, dohánygyártó.
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám **Heister Béla**, dohánygyártó.
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám **Fronó J.** dohánygyártó.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérk. **Eperonyi V.** dohánygyártó.

s egyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségeesen megadatnak.

LEVELEZÉS.

- Fiatal** szép kisasszony szeretne szórakozás céljából egy csinos és szellemes úrral levelezni. — Leveleket a kiadóhivatalba kér „Szórakozás” jelige alatt. 6690—1
- Bertuskám.** A két hét még nem telt le? Irjál már, ugy szeretném aranyos leveledet olvasni Csókollak M. 6706—1
- Anna.** A jövő héten haza megyek. Semmi dolgom nincs. A vasutnál ne várj, majd meglepek. Addig még itt fogok írni és milliószor csókolja tarsóid Sándor. 6714—1
- J.** Mi újság? Hogy mutatnak? Nem kívánczik el? Irjon egy pár sor szokott helyünkre X-nek. 6712—1
- Feketeruhás** bájos kisasszonyt, kit a József-körúton kísérek, igen kérem és e lapra figyelemzettem, tegye lehetségessé a közlekedési megismerkedést és írjon e lap kiadóhivatalába „Déli 12 óra” czímen. 6722—1

ALLÁST KERES.

- Házmester,** izt. 42 éves. gáz- és vízvezeték-, telefon- és telegrafkezelő állást keres egy nagyobb házban. Ajánlatok „Házmester” czim alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 6710—3
- Fiatal hölgyek** mellé társalgónőnek, vagy fel- olvasónőnek, esetleg elemi iskolába járó leánykák mellé nevelőnőnek, ajánlkozik jobb izraelita családból intelligens szülőkől származó fiatal kisasszony. Remek kézimunkák készítéséhez ért és kez- dőknek zongora órákat is képes adni. Címe a kiadó- hivatalban. 6366—3

Gazdasági számtartó, keresek célműlt is gya- korolt, német-magyar le- velező, nagyobb gazdaságban állást keres. hol a gaz- dasági belső teendőket is elvégzi. Ajánlatok „Gazda- sági számtartó” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 6578—3

Bármilyen írásbeli munkák végzését, levelek ná- solását, vagy czimszalag írását elvál- lalja szerény igényű fiatal ember. Czim a kiadóhivatalban. 6654—3

ALLÁST KAPHAT.

Előkelő fővárosi szabó-műhelyben tisztességes házból való tanulóleány azon- nal felvételük. Czim a kiadóhivatal. 6455—4

Nagy confection-üzlet keres ügyes segédet, ki az eladáshoz és kirakatrendezésben járatos. Aján- latokat a kiadóhivatalba kér „Szorgalmas” jelszó alatt. 6472—4

Ügyes könyvtároló keresetlik irodalmi vállalat részére oly urak, kik ebbeli képzettségüket igazolni tudják, esetleg fixfizetés és napiidjban részesülnek. Ajánlatok „X. Z. 1000” alatt a kiadóba kéretnek. 6702—4

OKTATÁS.

Egy igen előkelő arisztokrata családhoz egy fu- mellé a VI., VII. és VIII. oszt. főgymna- siumi tanulmányok magán uton való folytatására, nyilvános vizgára való előkészítéssel kerestetik három évre egy rom. kath. nevelő, (nőtlen vagy nős) igen előnyös feltételek mellett, ki a német nyelvben is járatos. A téli és tavaszi folyamán Bécsben, hol esetleg egyes tantárgyakra kiegészítőül külön tanárok adhatnak órákat. A felvétel esetében az állás azonnal elfoglalandó. Jelenkezők felhivatnak, hogy minősítésüket igazoló okmányaikat netaláni ajánló leveleikkel együtt nov. hó 12-ig Garai Benő ügyvédhez (Budapest, Akadémia-utca 10. sz. alatt) terjesszék be. 6995—5

Correpetitornak ajánlkozik gymnásiumi vagy kereskedelmi iskolai tanulóhoz egy kereskedelmi is végzett joghallgató. Czim a kiadó- hivatalban. 6416—5

Gzimbalmotanárnő elvállal tanítványokat. Czim a kiadóhivatalban. 2269—5

BIRTOK VÉTEL ÉS ELADÁS.

Birtokeladás. Heves: 980 hold 293.000. Nógrád: 1300 hold 200.000, 150 hold 24.000. 954 hold 120.000. Jász-Nagy-Kun-Szolnok 788 hold 170.000. Gömör 1400 hold 80.000. Bihar 1016 hold 160.000. Czim a kiadóhivatalban. 2257—6

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Házeladás. Egy szép háromemeletes, adómentes, viz-a-viz ház nélkül, park-sétányon más vállalkozás miatt olcsón és rögtön eladó. Rögtöni be- fizetéshez 45 ezer forint szükséges. A többi 40 évi amortizációs törlesztéssel történik. Közlekedési a vevők- nek személyesen Piebler F. VIII., Nap-utca 17. Levéltileg is. 6989—7

ELADÁS.

Amerika szőlőtelepítők figyelmébe a legjobb gyöke- res fás szőlőajtványokat; gyökeres és sima amerikai szőlőveszőket árjegyzék szerint ad el. 2249—8

Gyümölcsöt, Mohács-Margitta, Szigeti-termést, mely télen át tartós, a következő árak mellett szállítok, utánvétellel: 100 drb. szerezcska-alma 2 frt, 100 drb. jeges-alma 2 frt, 100 drb. bőr-alma 2 frt, 100 drb. óriás-alma 3 frt, 100 drb. osászár-körte 2 frt ab Mohács. Rendeléményél kérem az utolsó vasuti, vagy hajó-állomást megnevezni. **Perlesz Fülöp Mohács.** 6927—8

Bor, kifőrrva, 200 hl. rizling, 100 hl. kövi dinka, 19—21 mustfokos, eladó Nyiregyházán, Mezey Pál termelőnél. 2927—8

Barack-szeszt, hatévest, saját főzetésűt, mely állami ezüstéremmel lett kitün- tetve, literenkint 2 frt 50 kr-ával elárusít! Keeskméten **Dékány Mihály.** 2229—3

Szepességi kárpáti fenyőborovicska, valódi, legfi- nomabb minőségű. kis üstökben égetett. régi, 5 kiló palackban 3 frt 75 kr. Bérmentve, utánvét- tel. **Ganovszky Gu. ztáv,** fenyőborovicska-gyűfőződe-tár- saság Szepes-Szombat (Szepesmegye). 6981—8

VÉTEL.

Házi verki olcsó áron kerestetik megvételre. Czim a kiadóban. 6704—8

Kétkerekű kézikocsi, használt, olcsó áron keres- tetik megvételre. Czim a kiadóhivatal- ban. 6708—9

KIADÓ SZOBÁK.

- Teljes ellátást** kaphat két fiatal ember ez idei tanévre egy tisztességes izr. család- nál, közel az Erzsébet-körút és a Barsay-utcahoz. Czim a kiadóban. 5914—10
- Elő** emeleti utcai szoba, csinos butorizzattal, külön bejárattal kiadó. Czim a kiadóban. 5970—10
- Butorozott** utcai szobák külön bejárattal, esetleg fürdőszobával, konyhával Erkel-utca Ullői-ut sarkán olcsón kiadók. Czim a kiadóhivatalban. 6993—10
- A Kerepesi-úton** egy kényelmes 2-ablakos utcai szoba kiadó, teljes ellátással együtt havi 45 forintért. Czim a kiadóhivatalban. 6144—10

KÖNYVEK.

- Jó francia** regényeket szeretnék venni könyvtárma berendezéséhez. Ajánlatokat a czim és az ár megjelölésével a kiadóhivatalba kérek „Könyvtár” jelige alatt. 6262—15
- Jókai** összes művei kerestetnek olcsó áron megvételre. Leveleket a kiadóhivatal közvetít „Jókai” czímen. 6612—15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

- Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egyelőti helyiségnek, vivőto- remnek, magániskolának vagy nagy lakásnak** alkalmas nagy helyiség 1-30 emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3862—17
- Nagy bolti helyiség** a József-körút legnagyobb for- galmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4706—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 kr-ért Réthy- féle Pemetefü-czukorkát. 1537—18

Én Csillag Anna,

akinek 185 cm. hosszú óriási Loreley-haja saját találmányu kenőcsöm 14 havi használatától nőtt meg. Ezt a kenőcsöt a legelőkelőbb orvosok mint egyetlen szert ajánlják hajkihullás ellen, a hajnövés elősegítésére és a hajbőr-erősítésére, uraknál elősegíti a szép erős szakállnövést és már rövid használat után ugy a haj, valamint a szá- káll természetes fényt és tömörséget kap és megóvja ezeket a korai őszüléstől a legmagasabb korig.

Tégelye 1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 forint.

Postai szójellküldés naponkint a pénz előzetes megküldése, vagy postautóválttal a világ min- den tájkára a gyárból:

CSILLAG ANNA

Wien, I., Seilergasse 7.